

İlham Əliyev

İlham ƏLİYEV: "Dünya ictimaiyyəti bizi dəstəkləyir, bizə inanır, bizə rəğbətlə yanaşır və bizim mövqeyimizi müdafiə edir"

Oktyabr ayında Azərbaycanın siyasi həyatı mühüm hadisələrlə əlamətdar oldu. Xüsusən global məzmun daşıyan iki beynəlxalq tədbirin Bakıda keçirilməsi respublikamızın növbəti beynəlxalq uğurları kimi tarixə düşdü. Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə Görüşü və Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıların XVIII Zirvə Görüşü bir daha göstərdi ki, Azərbaycan beynəlxalq və regional proseslərdə kifayət qədər fəal və aparıcı mövqelərə malikdir.

Azərbaycanın töhfələri təqdir olunur

Qeyd edək ki, Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaranmasında və səmərəli fəaliyyətində Azərbaycanın kifayət qədər böyük rolu var. 10 il əvvəl Naxçıvanda əsası qoyulan Türk Şurası ölkəmizin də təşəbbüsləri ilə türkdillli ölkələr arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına və dərinləşməsinə xidmət edən təşkilata çevrilib. Bu da ondan irəli gəlir ki, Azərbaycanın xarici siyasətində türkdillli dövlətlərlə münasibətlər prioritet istiqamətlərdən biridir. Rəsmi Bakı nəinki siyasi sferada, o cümlədən global əhəmiyyət kəsb edən iqtisadi məsələlərdə türkdillli dövlətlərlə əməkdaşlığa, onların da beynəlxalq layihələrə cəlb olunmasına mühüm diqqət yetirir. Məsələn, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə inşa edilən Bakı-

Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti Asiyayı Avropa ilə birləşdirən nəhəng infrastrukturudur. Artıq Azərbaycan, Qazaxıstan və Türkiyə bu yoldan istifadə edir. Gələcəkdə digər türkdillli dövlətlər də buna qoşula bilərlər. Eyni zamanda, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşan enerji layihələri dolayısı ilə türkdillli dövlətləri birləşdirir, Qazaxıstan və Türkmənistanın ixrac imkanlarını artırır. Türkiyə isə tranzit ölkə kimi neft-qaz boru kəmərlərinin bəhrəsini görür. Bütün bunlar Azərbaycanın türk dünyasına böyük töhfələridir.

Türkdillli Ölkələrin Parlament Assambleyasının qərarı Bakıda yerləşir. Türk Şurası çərçivəsində fəaliyyət göstərən Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu isə Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılıb. Bu kimi faktlar Azərbaycanın Türk Şurasının daha səmərəli fəaliyyətinə verdiyi töhfələrin ayrı-ayrı nümunələridir.

Qoşulmama Hərəkatı isə dünyadakı mövcud təşkilatlar arasında istər tarixi, istər üzvlərinin sayı baxımından kifayət qədər sanbalı qurumdur. Digər təşkilatlarla müqayisədə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatındakı üzvlüyü nisbətən yenidir. Belə ki, respublikamız bu təşkilata 2011-ci ildə tamhüquqlu üzv olmaq qərarını verib. Həmin ildə Bali adasında keçirilmiş XVI Nazirlər Konfransında Hərəkat qəbulub. Respublikamız ilk gündən Hərəkatın ruhuna və prinsiplərinə hörmətlə yanaşmışdır. Bu da ondan irəli gəlir ki, rəsmi Bakı bütün dövlətlərlə əməkdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirməyə yönəlmiş xarici siyasət kursu və heç bir hərbi bloka qoşulmadan tarazlı siyasət həyata keçirir. Ona görə Hərəkata üzv olduğu nisbətən qısa müddət ərzində Azərbaycan özünün uğurlu xarici siyasətini sayəsində

de bu təsisat daxilində böyük nüfuz və etimad qazanıb. Ölkəmizə olan etimadın və dövlətimizin artan nüfuzunun göstəricisidir ki, qısa müddət ərzində üzv olmasına baxmayaraq, digər 119 dövlət tərəfindən 2016-cı ildə keçirilən XVII Zirvə Görüşündə növbəti sammitin Bakı şəhərində təşkil olunması ilə bağlı yekdilliklə qərar qəbul edildi. Bu qərar bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatların işinə verdiyi töhfələr təqdir olunur.

Mötəbər təşkilatlara sədrlik Azərbaycan üçün ilk nümunələr deyil

Ən mühümü odur ki, Bakıda keçirilən zirvə görüşlərindən sonra hər iki təşkilata rəhbərlik ölkəmizə keçdi. Beləliklə, hazırda həm Türk Şurasının, həm də Qoşulmama Hərəkatının sədri Azərbaycandır. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı deyib: "Azərbaycan iki önəmli təşkilata sədrliyi öz üzünə götürüb. Oktyabrın ortasında Azərbaycan Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrliyi öz üzünə götürüb və biz bir il bu təşkilata rəhbərlik edəcəyik. Oktyabrın 25-də isə dünyanın ikinci böyük təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməyə başlamışıq. Qoşulmama Hərəkatından daha böyük təşkilat Birləşmiş Millətlər Təşkilatıdır ki, onun da sədri olmur. Orada Təhlükəsizlik Şurasının sədri olur və özü də rotasiya qaydasında. Ona görə biz bu gün işlək vəziyyətdə sədrliyi olan ən böyük beynəlxalq təşkilata sədrlik edirik və bu sədrliyi 119 ölkənin dəstəyi ilə əldə etmişik."

Ardı 3-cü səh.

Neft Daşlarının 70 illiyi münasibətilə Azərbaycan neftçilərinə təbrik

Hörmətli neftçilər! Sizi Neft Daşlarının 70 illik yubileyi münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirik.

1949-cu il noyabrın 7-də Bakıda, Neft Daşlarında ilk neft fontanının vurması və dünya təcrübəsində birinci dəfə açığa çıxan neft hasilatına başlanması neft sənayesinin inkişafında mühüm hadisə idi. Məhz Azərbaycan neftçilərinin fədakar əməyi sayəsində dənizdə neftçixarmanın mümkünlüyü ideyası gerçəkləşdi və dəniz akvatoriyalarının mənimlənməsi epoxasının başlanğıcı qoyuldu. Bu, eyni zamanda, Azərbaycanın neft müstəqilliyini ən qabaqcıl mövqelərə çıxardı. Nadir Neft Daşları yatağının kəşfi bir çox dənizlərdə axtarış-keşfiyyat işlərinə güclü təkan verdi. Hazırda dünyada karbonhidrogen hasilatının əsas hissəsi dəniz akvatoriyalarının payına düşür və dənizlərin dərinlikləri fəth olunmaqdadır. Fəxr edirik ki, həmin proseslərin mənbəyi bizim əfsanəvi Neft Daşlarıdır.

Ölkəmizin neft sənayesi tarixində müstəsna əhəmiyyətə malik Neft Daşlarında qazanan təcrübə Xəzərin daha dərin sahillərində axtarış-keşfiyyat işlərinin sürətləndirilməsinə əlverişli zəmin yaratmışdır. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin müdrik rəhbərliyi altında 1970-ci illər

də neft sənayesinin müasirləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər qısa müddətdə yeni yataqların kəşfi və istismarına yol açmışdır. Ulu Öndər Neft Daşlarını respublikamızın alim və mütəxəssislərinin müəndis fikrinin, elmi və texniki mədəniyyətinin milli təccəssümü kimi qiymətləndirmiş, müstəqil dövlətimizin uğurlu neft strategiyasının təməllərini məhz Neft Daşlarında qoyulduğunu xüsusi vurğulamışdır. Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə bu gün də regional və global miqyaslı enerji layihələri müvəffəqiyyətlə həyata keçirilir.

Ötən müddət ərzində böyük məsafə qət edərək dəniz şəraitində müasir infrastrukturlu istehsalat "şəhəri"ne çevrilən Neft Daşları indi öz inkişafının yeni mərhələsinə yaşayır. Əminəm ki, Neft Daşları yatağının zəngin ehtiyatları bundan sonra da uzun illər ölkəmizin iqtisadi potensialının gücləndirilməsinə və xalqımızın həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına xidmət edəcəkdir. Bu yolda hamınıza nailiyyətlər arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

İxracda qeyri-neft məhsullarının çəkisi artır

Məlumdur ki, ölkədə həyata keçirilən islahatların əsas hədəflərindən biri qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Məqsəd bu yolla ölkə iqtisadiyyatının neft-qaz sektorundan asılılığını tədricən aradan qaldırmaqdır.

Aparılan uğurlu islahatlar sayəsində qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı ildən-ilə artır. Sözsüz ki, bu artım ixracatda da özünü göstərir.

Prezident İlham Əliyev ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişaf təməlini yüksək qiymətləndirərək demişdir: "İqtisadiyyatımız bu ilin altı ayında 2,4 faiz, qeyri-neft sektorumuz 3,2 faiz artmışdır. Ən sevindirici göstərici qeyri-neft sənayesindədir. Burada artım 15,7 faizdir. Bu onu göstərir ki, son illərdə sənayeləşmə siyasətimiz gö-

zəl nəticələr verir. Sənayeləşmənin qeyri-neft sektoru rekord addımlarla irəliləyir... Kənd təsərrüfatında da rekord göstərici əldə edilib. Kənd təsərrüfatı bu ilin altı ayında 13 faiz artmışdır, xüsusilə bitkiçilik hesabına. Bitkiçilik 25 faiz artmışdır". Bunun nəticəsidir ki, cari ilin 9 ayında qeyri-neft sektoru üzrə məhsul ixracında yüksək artım qeydə alınıb.

Ardı 6-cı səh.

Mənim polisim

Polis Azərbaycan dövlətinin, xalqımızın keşiyyində duran mübariz bir orqandır.

Heydər ƏLİYEV

...Lənkerəndən qayıdırdıq, maşını oğlum idarə edirdi, baciğolu da bizimlə idi. Yolun tən yanından bir xeyli keçmişdi ki, oğlum benzinin artıq tamam tükenməsinə işarə edən işığa baxıb heylisiləndi:

- Gerek şəhərdən çıxanda benzin vuraydıq. Qorxuram yanacaq qurtara, yan yolda qalaq.

Mən onu bənindən yana narahat olub geniş, hamar və sürətli yolda diqqətli yayınmasın deyə xatircəm etmək istədim:

- Narahət olma, oğul, səhv etməməyə, irəlidi yanacaq doldurma məntəqəsi olmalıdır...

Amma deyəsən, özüm də unutmuşdum ki, yol yeni çəkildiyindən ətrafında hələ lazımı sayda yanacaq doldurma məntəqəsi yoxdur və yolda qala bilərik. Nece deyərler, ağımıza gələn başımıza gəldi...

Oğlum maşının artıq tənüyərək sürətində düşdüyünü görüb onu yolun kənarında saxladı, qəza işiqlərini yandırdı, mühərrik sanki bunu gözləyirmiş kimi astadan bir-iki dəfə "öskürüb" səsinə xırp kəsdi...

Ardı 4-cü səh.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının elanı

2019-cu il dekabrın 23-nə təyin edilmiş bələdiyyə seçkilərində kütləvi informasiya vasitələrində seçkiqabağı təşviqat aparmaq məqsədilə ölkə üzrə bələdiyyələrin yarısından çoxunda namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına aşağıda göstərilən kütləvi informasiya vasitələrində ödənişsiz efir vaxtı və dərc üçün yer ayrılacaq:

- İctimai Televiziya və Radio Yayımları Şirkəti;
- "Azərbaycan" qəzeti;
- "Xalq qəzeti";
- "Bakinski raboçi" qəzeti.

Yuxarıda göstərilən qurumlar, o cümlədən digər teleradio verilişləri təşkilatları və dövrə nəşrlərinin redaksiyaları seçkiqabağı təşviqat üçün ödənişli efir vaxtı və yaxud dərc üçün yer ayrılmasının mümkünlüyünə dair qərar qəbul etdikdə bu barədə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına müvafiq bildirişlər göndərməli, efir vaxtının verilməsinə və dərc üçün yer ayrılmasına görə ödənişin əsasları, şərtləri və məbləği barədə məlumatları bələdiyyə seçkilərinin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərc olunmasından sonra ən gec 30 gün keçənədək dərc etməlidirlər.

Ermənistanda ölüm halları doğulma sayını üstələyir

İşğalçı ölkədə demoqrafik böhran genişlənir

Ermənistan cəmiyyəti üçün əsas xarakterik xüsusiyyətlərdən birinə çevrilən demoqrafia problemi artıq özünün fəlakət həddinə çatır.

Erməni sosioloqlar diqqəti ona yönəldirlər ki, ölkədə qalan əhalinin də ilk fürsətdə Ermənistanı tərk etməyə hazırlaşması vəziyyətin kritik həddi keçməsinin real təzahürüdür. Aparılan sosioloji sorğular da ölkənin gələ-

cəyi baxımından müsbət heç nə vəd etmir. Digər tərəfdən, belə sorğular bir daha təsdiq edir ki, Ermənistanda əhalinin böyük əksəriyyəti öz gələcəyini bu ölkədə görmür.

Ardı 7-ci səh.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına və əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Son illərdə Azərbaycan Respublikasında əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması və yeni suvarılacaq torpaqların suvarma suyu ilə təmin edilməsi, eləcə də əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsi məqsədilə mühüm tədbirlər həyata keçirilmiş, su anbarları, magistral kanallar və digər su təsərrüfatı obyektləri tikilib istifadəyə verilmişdir. Hazırda bu işlər uğurla davam etdirilir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da bu istiqamətdə işlərin davam etdirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində əkin sahələrinin və əkin üçün istifadə olunan heyətyanı torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsi üçün subartezian quyularının layihələndirilməsi və qazılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə 2 250 000 (iki milyon iki yüz əlli min) manat ayrılın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

Neft Daşlarının 70 illik yubileyi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti işçilərinin təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Neft Daşlarının 70 illik yubileyi ilə əlaqədar və neft sənayesinin inkişafında xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin aşağıdakı işçiləri təltif edilsinlər:

3-cü dərəcəli "Əmək" ordeni ilə

Ağayev Bağış Ağaqlı oğlu
Əliyev Yaşar Aşır oğlu
Mehərrəmov Yaşar Üzeyir oğlu

"Tərəqqi" medalı ilə

Abdullayev Ənvər Əmiraslan oğlu
Budaqov Ələddin Məhəmməd oğlu
Əmrəliyev Rafiq Mehi oğlu
Əskərov Əskər Əkbər oğlu
İsmayilov Rəhimulla Dadaş oğlu
Mustafayev İzzət Mehti oğlu
Tağıyev Mərdan Mirzə oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

Neft Daşlarının 70 illik yubileyi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 11 iyun tarixli 715 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq qərara alıram:

1. Neft Daşlarının 70 illik yubileyi ilə əlaqədar və neft sənayesinin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdləri verilsin:

Əliyev Ağasəf Dünyamalı oğlu
Qurbanov Rəhman Əlisgəndər oğlu
Məmmədov Aqil Nəcəfəli oğlu.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

Baş Nazir Əli Əsədov Bolqarıstanın Əmək və Sosial Siyasət naziri ilə görüşüb

Noyabrın 6-da Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Bolqarıstan Respublikasının Əmək və Sosial Siyasət naziri Biser Petkova ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər müzakirə edilib.

Milli Məclisin komitələrində gələn ilin dövlət büdcəsinin müzakirəsi davam edir

Milli Məclisdə gələn ilin dövlət büdcəsinin müzakirəsi davam edir. Dünün parlamentinin daha 5 komitəsi - Əmək və sosial siyasət komitəsi, Elm və təhsil komitəsi, Səhiyyə komitəsi, Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsi və Mədəniyyət komitəsinin birgə keçirilən iclasında "Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı maraqlı fikirlər və təkliflər səsləndirilib.

Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hədi Rəcəbli çıxış edərək bildirdi ki, büdcə layihəsi "Büdcə sistemi haqqında" qanuna uyğun olaraq vaxtında parlamente təqdim edilib. 2020-ci ilin büdcəsini Azərbaycanın müstəqillik tarixində irihələmiş büdcə adlandırılan komitə sədri dedi ki, ölkə tarixində ilk dəfədir büdcə xərclərinin 39,5 faizini sosial sahəyə ayırırlar. Sosial müdafiə xərclərinə ayrılan vəsaitin 31,3 faiz artırılması isə dövlətin iqtisadi qüdrətinin yüksəlişindən xəbər verir.

Gələn ilin büdcəsinin əsas parametrləri barədə məlumat verən Maliyyə naziri Samir Şerifov bildirdi ki, ənənəvi olaraq büdcənin sosial-yönümlü təmin ediləcəkdir. Bu əsasda əməyin ödənişi, təqaüdlər və sosial müavinətlər, o cümlədən əhalinin azteminatlı təbəqələrinin sosial müdafiəsinin möhkəmləndirilməsi üzrə maliyyə təminatının yaradılması prioritet xarakterindədir. "Büdcə sistemi haqqında" qanunların tələblərinə, həmçinin "Dövlət büdcəsi və büdcədən kənar dövlət fondlarının işləri haqqında qanun layihələrinə Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəyinin hazırlanması, baxılması və təsdiq edilməsi Qaydaları"na uyğun hazırlanıb.

Vüqar Gülməmmədovun sözlərinə görə, büdcənin proqnozlaşdırılması çox çətin və mürəkkəb prosesdir. İlin əvvəlində nəzərdə tutulmayan və gözlənilməyən xərclərin icra prosesində meydana çıxması dövlət büdcəsində ehtiyat vəsaitlərin nəzərdə tutulması zərurətə çevirir. Onun

milyard 488 milyon manat olacaqdır ki, bu da 2019-cu ilə müqayisədə 2 milyard 117 milyon manat və ya 7,7 faiz çoxdur. Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin tərkibində neft gəlirləri 56,1 faiz və ya 13,5 milyard manat, qeyri-neft gəlirləri 43,9 faiz və ya 10,6 milyard manat nəzərdə tutulur.

Növbəti ildə Dövlət Neft Fondundan Dövlət Büdcəsinə 11 milyard 350 milyon manat və ya cari ilə müqayisədə 14,3 milyon manat az transfer nəzərdə tutulur. Qeyd edildi ki, 2020-ci il dövlət büdcəsində elm, təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə və sosial təminat, mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət xərcləri üçün 8402,3 milyon manat vəsait nəzərdə tutulub.

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov diqqətə çatdırdı ki, "Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinə Hesablama Palatasının rəyi "Hesablama Palatası haqqında", "Büdcə sistemi haqqında" qanunların tələblərinə, həmçinin "Dövlət büdcəsi və büdcədən kənar dövlət fondlarının işləri haqqında qanun layihələrinə Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəyinin hazırlanması, baxılması və təsdiq edilməsi Qaydaları"na uyğun hazırlanıb.

Vüqar Gülməmmədovun sözlərinə görə, büdcənin proqnozlaşdırılması çox çətin və mürəkkəb prosesdir. İlin əvvəlində nəzərdə tutulmayan və gözlənilməyən xərclərin icra prosesində meydana çıxması dövlət büdcəsində ehtiyat vəsaitlərin nəzərdə tutulması zərurətə çevirir. Onun

fikirincə, 2020-ci ilin dövlət büdcəsində dövlət borcunun yuxarı hədlərinin azaldılması nəzərdə tutulur. Eyni zamanda, 2020-ci ilin dövlət büdcəsində xərclərin həcmi 2019-cu ilə nisbətən artacaq. Bu isə dövlətin sosial-yönümlü xərclərinin artması ilə bağlıdır. Növbəti ilin dövlət büdcəsində sosial-yönümlü xərclər ən böyük həcmə malikdir.

Müzakirələr zamanı çıxış edən Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov bildirdi ki, dövlət büdcəsi hər zaman olduqca kəmi, bu dəfə də sosial-yönümlüdür. Səhiyyə xərclərinə ayrılan vəsaitin də bu ilə nisbətən artırılması bu sahənin inkişafına təkan verəcəyini söyləməyə tam əsas yaradır. Komitə sədrini maraqlandıran məsələ də oldu. Bu, yanvar ayından icbari-tibbi sığortanın tətbiqinə başlanılması prosesi üçün ayrılacaq vəsaitdir. Ancaq büdcədə prosesin həyata keçirilməsinə ayrılan konkret vəsaitlə bağlı məlumat yoxdur.

"Gələn ilin dövlət büdcəsi müstəqillik dövrünün ən böyük büdcəsidir. Gələcəkdə bu ilə müqayisədə gələn il üçün nəzərdə tutulmuş elm və təhsil xərcləri üçün ayrılan vəsait bu sahədə başlanılmış layihələrin reallaşmasına, eləcə də elmin inkişafına dəstək verə bilər". Bu fikirləri isə Parlamentin Elm və təhsil komitəsinin sədri İsa Həbibbəyli söylədi.

Komitə sədrinin sözlərinə görə, təhsil xərcləri təhsilin bütün pillələrini üzrə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan proseslərin dəstəklənməsi məqsədi daşıyır. Növbəti ildə elm xərcləri üçün ayrılan vəsait fundamental elmi tədqiqatlarla məşğul olan təşkilatların idarəedilməsi, dövlət və qeyri-dövlət elmi tədqiqat təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən elektron resursların yaradılması məsələsi diqqət mərkəzindədir. Ona görə də bu sahədə dövlət üçün qaynar xətdən əlavə vəsaitin ayrılmasına ehtiyac var.

Müzakirələr zamanı Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova da təkliflərlə çıxış etdi. Bildirdi ki, ölkədə dövlət uşaq qaynar xətinin, ailə psixoloqu institutunun yaradılmasına ciddi ehtiyac var. Bunun üçün də maliyyə vəsaiti tələb olunur. Komitə sədri təkliflərin yazılı formada Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunduğunu söylədi.

Deputatların Sədaqət Vəliyeva, Rauf Əliyev, Elmira Axundova, Qənira Paşayeva, İlham Məmmədov, Rəşad Mahmudov, Rafiq Məmmədov, Jalə Əliyeva, Mixail Zabelin çıxış edərək təkliflərini səsləndirdilər və eyni zamanda vurğuladılar ki, büdcə sosial-yönümlüdür və zərfin mükəmməl formada hazırlanması, iqtisadi göstəriciləri onu deməyə əsas verir ki, Prezident İlham Əliyevin iqtisadi strategiyası 2020-ci ildə də Azərbaycanca böyük iqtisadi dividentlər qazandıracaq.

Müzakirələr yekunlaşdıqdan sonra Maliyyə naziri Samir Şerifov iclasda səslənən təkliflərə münasibət bildirdi və qeyd etdi ki, bir sıra təkliflər nəzərə alınacaq. İclasda 2020-ci ilin dövlət büdcəsi layihəsi Milli Məclisin plenar iclasında müzakirəyə tövsiyə olundu və beş komitənin birgə iclası başa çatdı. Milli Məclisin komitələrinin birgə iclasında büdcə zərfinə daxil olan sənədlərin müzakirəsi bu gün də davam etdiriləcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
Fərman BAĞIROV (foto),
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının televiziya və radio işçilərinə fəxri adların verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram: Azərbaycan Respublikasında televiziya və radio sahəsinin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikasının fəxri adları verilsin:

"Əməkdar jurnalist"

Əzimova Mətanət Əlirasim qızı
Hüseynov Murad Məhəmməd oğlu
Xəlilov Vüqar Nəriman oğlu
İsgəndərov Sahil Məmməd oğlu
İsmayilov Rəşad Mustafa oğlu
Qafarova Aynurə Vəli qızı
Məhərrəmov Afət Telman qızı
Məmmədli Məhdi Rafiq oğlu
Məmmədova Gözəl Dağbəy qızı.

"Əməkdar mədəniyyət işçisi"

Babayev Faiq Həsənağa oğlu
Əsgərov Məhəddin İsa xan oğlu

Fərəcov Ənvər Çingiz oğlu
Hacıyev Ramin Zahid oğlu
Həsən-zadə Rövşən İmran oğlu
Şahbazov Hikmət Məmmədəğa oğlu
Vəliyev Vüqar Təriyel oğlu.

"Əməkdar incəsənət xadimi"

Axundov Vəlif Həfisi oğlu.

"Əməkdar artist"

Cəfərov Səbuhi Aslan oğlu.

"Əməkdar mühəndis"

Ağalarov Faiq Seyidağa oğlu
Seyidov Nofəl Rəsul oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

Azərbaycan Respublikasının televiziya və radio işçilərinin "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram: Azərbaycan Respublikasında televiziya və radio sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə aşağıdakı şəxslər "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilsinlər:

Cavadov Nəmet Rövşən oğlu
Cəfəri Minja Cəmiş qızı
Həşimov Murad Əhməd oğlu
İbrahimova Zülfüyyə Məhəmməd qızı
Kərimov Əhməd Musa oğlu

Qurbanov Samir Telman oğlu
Məmmədov Məmmədli Nazim oğlu
Məmmədov Səhəb İsrail oğlu
Musayev Rənan Rəfael oğlu
Nəcəfli Anar Əsəd oğlu
Sadıqov Faiq Əbülfəz oğlu
Şahbazov Rəşad Kamal oğlu
Şamirəyeva Həyat Rəhman qızı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 noyabr 2019-cu il

Cenevrədə Azərbaycanla bağlı müzakirə təşkil olunub

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev noyabrın 5-də İsveçrənin ən iri beynəlxalq hesab olunan Cenevrə Təhlükəsizlik Siyasəti Mərkəzində "Azərbaycan xarici siyasətinin regional mərhələləri" mövzusunda müzakirə ilə çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkəmizin İsveçrədəki səfirliyinin təşkil etdiyi müzakirədə Təhlükəsizlik Siyasəti Mərkəzinin professor və tədqiqatçı heyəti, bu qurumun kurslarının dinləyiciləri, eləcə də Cenevrə Universitetinin tələbələri və diplomatik korpusun nümayəndələri iştirak ediblər.

Müzakirədə Hikmət Hacıyev müsəlman Şərqi İslam parlament respublikası olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması, xarici siyasəti və bu il Azərbaycanın diplomatik xidmət orqanlarının 100 illiyinin qeyd edilməsi barədə auditoriyanı məlumatlandırıb.

1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycanın xarici siyasətinin formalaş-

masında təhlükəsizlik amilinin əsas rol oynadığını bildiren şöbə müdiri tarixi reallığı, geosiyasəti və enerji meyarlarını nəzərə alan Azərbaycanın Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli maraqlar əsasında xarici siyasət yürütdüyünü vurğulayıb. Qeyd edib ki, müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycanın üzvləşdiyi əsas təhlükəsizlik problemi Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzü olub. Bu təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal edilib, 1 milyona yaxın azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünlə çevrilib.

Müzakirədə həmçinin Azərbaycanın tərəfdaşları ilə birgə həyata keçirdiyi enerji layihələri vasitəsilə Xəzər,

Qara, Aralıq və Adriatik dənizlərinin birləşməsi, ölkəmizin Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərində logistika qovşağı rolunu oynaması, bu kontekstdə Mərkəzi Asiya ölkələri və qonşu dövlətlərlə əməkdaşlıq məsələlərinə toxunulub.

Sonra Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin perspektivləri, ölkəmizin beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərində rolunu, Azərbaycanın Avropa İttifaqının Şərqi Tərəfdaşlığı proqramına münasibəti, ölkəmizin iqlim təhlükəsizliyi konsepsiyası, ABŞ, NATO və Rusiya ilə əməkdaşlıq, həmçinin respublikamızda dini toleranslıq mühiti ilə bağlı çoxsaylı suallar cavablandırılıb.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclasında 11 qanun layihəsinə baxılıb

Noyabrın 6-da Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, komitənin sədri Əli Hüseynli Azərbaycan Prezidentinin məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında 2019-cu il 3 aprel tarixli fərmanının tələblərinə uyğun olaraq 11 qanuna dəyişiklik edilməsi barədə məsələnin eyni zərfdə Milli Məclisə daxil olduğunu bildirdi. Qeyd edib ki, bu dəyişikliklər ölkəmizdə müasir dövrün tələblərinə cavab verən, cəmiyyətdə yüksək nüfuzla malik ədalət mühakiməsinin formalaşdırılmasına prosesini sürətləndirəcək məqsədi daşıyır.

İclasda çıxış edən Ali Məhkəmənin hakimi Əsəd Mirzəliyev deyib ki, müvafiq fərmandan irəli gələrək "Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "İnzibati icraat haqqında", "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında" qanunlara (birinci oxunuş), həmçinin "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" qanunlara, Mülki Prosesual, Cinayət-Prosesual, İnzibati Prosesual və İnzibati Xətalər məəcəllələrinə dəyişikliklər edilməsi (birinci oxunuş) təklif olunur. Bu dəyişikliklər vahid məhkəmə təcrübəsinin yaradılmasına xidmət edəcək, məhkəmələr arasındakı fikir ayrılığını aradan qaldıracaq və

məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsindəki problemlərin həllinə kömək edəcək.

Sonra çıxış edən Ədliyyə Nazirliyinin Qanunvericilik Baş İdarəsinin İnzibati və hərbi normativ aktlar idarəsinin rəisi Elçin Nəsimov bildirdi ki, bu dəyişikliklər hazırlanarkən bir sıra ölkələrin qanunvericiliyi araşdırılıb, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınıb. "Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında" qanuna təklif olunan dəyişikliklərdə məhkəmə ekspertinə verilən tələblər, məhkəmə ekspertinin fəaliyyətinə xitam verilməsi, məhkəmə ekspertinin attestasiyası, məhkəmə ekspertlərinin reyestrı, məhkəmə ekspertizası tədqiqat metodlarının dövlət reyestrı, məhkəmə ekspertizasının aparılmasının əsasları və digər məsələlər öz əksini tapıb. Qeyd edilib ki, gündəlikdəki digər qanunlara təklif olunan dəyişikliklər də bu qanuna ediləcək dəyişikliklərə uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır.

İclasda çıxış edən komitə üzvləri Tahir Kərimli, Qüdrət Həsənzadə, Çingiz Qənzadə, Fəzail Ağamalı, Elşən Musayev, Azay Quliyev və Mələhat İbrahimqızı ədalət mühakiməsinin keyfiyyətinin və səmərəliliyinin artırılması, ədalət mühakiməsi mexanizmlərinin effektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi baxımından təklif olunan dəyişiklikləri yüksək qiymətləndiriblər.

Müzakirələrdən sonra gündəlikdəki 11 qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İcra başçılarna ciddi xəbərdarlıq edilib

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində (BŞİH) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizovun qəbul etdiyi zaman verdiyi tapşırıqların icrası, paytaxtda görülən abadlıq-quruculuq işlərinin vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

BŞİH-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, müşavirədə paytaxt rayonlarının icra hakimiyyətlərinin başçıları, şəhərin təsərrüfat xidmətlərinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov müşavirədə çıxış edərək dövlət başçısının qəbulunda olduğu zaman verilən tapşırıqlar, qeyd edilmiş nöqsanlar, görülməli işlər və qarşıya qoyulan vəzifələr barədə danışıb. Müşavirədə bezi icra hakimiyyəti başçıları ciddi tənqid edilib. Eldar Əzizov deyib: "Şəhər icra hakimiyyətinin və rayon icra hakimiyyətlərinin başçıları Prezident İlham Əliyevin tutduğu iradlardan nəticə çıxarmalı, işimizi dövlətimizin başçısının tələblərinə uyğun qurmalıyıq. Bu gün ölkədə sistemli dəyişikliklər, inqilabi islahatlar aparılır və buna uyğun olaraq işin forma və metodları dəyişməlidir. Tənqid və özünütənqid normaya çevrilməlidir".

Eldar Əzizov icra başçılarına müraciət edərək hər bir sakinin probleminin öz problemi kimi qəbul edilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Müşavirədə dövlət başçısının qanunsuz tikintilərə bağlı iradları diqqətə çatdırılıb, yaradılmış park və məhəllələrin lazımı səviyyədə

qorunması ilə bağlı tapşırıqlar verilib. Xüsusi olaraq vurğulanı ki, daxil olan məlumatlara görə, rayon icra hakimiyyətlərində və digər qurumlarda vətəndaşların müraciətlərinə bəzi hallarda lazımi diqqət göstərilir, süründürməçilik hallarına yol verilir.

Toplantıda rüşvətçorluq və digər mənfəli halların aradan qaldırılması, yerlərdə vətəndaşlarla mütəmadi görüşlərin keçirilməsi və onların müraciətlərinə həssaslıqla yanaşılması ilə bağlı tapşırıqlar verilib və qaldırılan məsələlərlə bağlı tədbirlər planının hazırlanması qərarə alınıb.

Müşavirədə bir neçə rayonun icra hakimiyyətinin başçısı çıxış edərək Prezidentin iradlarından nəticə çıxaracaqlarını və qısa müddətdə lazımi tədbirlər görcəklerini bildiriblər.

Azərbaycan iki beynəlxalq təşkilatın sədridir

İlham ƏLİYEV: "Dünya ictimaiyyəti bizi dəstəkləyir, bizə inanır, bizə rəğbətə yanaşır və bizim mövqeyimizi müdafiə edir"

Əvvəlki 1-ci səh.

Bu, nəyi göstərir? Onu göstərir ki, dünya ictimaiyyəti bizi dəstəkləyir, bizə inanır, bizə rəğbətə yanaşır və bizim mövqeyimizi müdafiə edir".

Əlbəttə, bu cür mötəbər təşkilatlara rəhbərlik Azərbaycanın xarici siyasətində ilk növbədə deyil. Xatırladaq ki, ölkəmiz hələ 2012-2013-cü illərdə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlük orqanı kimi dəfə bu ali beynəlxalq quruma sədrlik edib. Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2012-ci ilin may ayında TS-nin iclasının keçirilməsi Azərbaycanın diplomatiya tarixində əldə edilmiş ən böyük nailiyyətlərdən biri olmaqla, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə siyasi çəkisindən artması, dünya siyasətindəki müxtəlif global problemlərin müzakirəsinə cəlb olunması, regional siyasətə yanaşdı, dünya siyasətinin də əsas aktorlarından birinə çevrilməsi demək idi.

Sədrliyi müddətində global sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində səylərini əsirgəməyən və bu istiqamətdə davamlı şəkildə fəaliyyət göstərən Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə ədalətli və hüququn prinsiplərinin bərqərar olmasına öz mühüm töhfələrini verdi. Etibarlı və qətiyyətli tərəfdaş kimi Azərbaycanın BMT TS və BMT-nin üzv dövlətləri, BMT Katibliyi, digər beynəlxalq təsisatlar ilə sıx işbirliyi və əməkdaşlıq münasibətləri də inkişaf etdirildi.

Bu mənada Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlara rəhbərliyi baxımından təcrübəsi zəngindir. Ona görə ki, ən azından vaxtilə dünyanın ali təşkilatı olan BMT Təhlükəsizlik Şurasına sədrlik edib. Qoşulmama Hərəkatına sədrliyin Azərbaycanın keçməsi ölkəmizin beynəlxalq arenada artan nüfuzunun, dünyada cərəyan edən proseslərdə yaxından iştirakının və eyni zamanda, sülhün bərpa edilməsi

nə verdiyi töhfələrin məntiqi nəticəsidir.

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında sədrliyi zamanı öz prioritetlərini və fəaliyyətini tarixi Bandunq prinsipləri üzərində quracaq. Bütün ölkələrin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hörmət, dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamaq və qarşılıqlı maraqların qorunması və əməkdaşlığın təşviqini ehtiva edən bu prinsiplər Azərbaycanın xarici siyasətinin təməl prinsipləri ilə də üst-üstə düşür. Eyni zamanda Türk Şurasına sədrlik edən Azərbaycan rəhbərliyi dövründə üzv ölkələr arasında əməkdaşlığın və dostluğun möhkəmləndirilməsi istiqamətində öz səylərini daha da artıracaq.

Beləliklə, Azərbaycan xarici siyasətində yeni missiyanı başlandı və əminliklə söyləmək olar ki, rəsmi Bakı hər iki təşkilatda sədrliyi layiqincə başa vuraacaq.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Rusiyaya etiraz notası verir

Noyabrın 6-da Rusiya Federasiyasının Azərbaycan Respublikasındakı Fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Mixail Boqarnikov Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb və onunla Xarici İşlər nazirinin müavini Xələf Xələfov görüş keçirib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Rusiya səfirinə Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaradılmış qanunsuz rejimin "təmsilçiləri" Masis Mayilyan və Lermik Hovhannisyanın Rusiya Federasiyasına səfəri ilə əlaqədar XIX-in etiraz notası təqdim edilib.

Notada Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qondarma qurumun "nüməyəndələri"nin Rusiya ərazisinə daxil olması, orada bir sıra rusiyalı ekspertlər və akademik mərkəzlərin təmsilçiləri ilə görüşlərinin keçirilməsi Ermənistan artıq 30 ilə yaxındır ki, işğal edilmiş ərazilərdə status-kvonu möhkəmləndirməyə çalışaraq, Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlamağa xidmət etdiyi qeyd olunub.

Nazirlik bu kimi səfərlərin dəyişməz olaraq təkrarib xarakter daşdığını, Azərbaycan Respublikasının suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəldilmiş vürğulayaraq, danışıqlar prosesinə zərbə vurduğunu, ölkəmizlə Rusiya arasındakı səmimiyyətə və yüksək etimada kölgə saldıqı, habelə 1997-ci il 3 iyul tarixli "Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında dostluq, əməkdaşlıq və qarşılıqlı təhlükəsizlik haqqında Müqavilə"nin müddəalarını ilə qəti şəkildə uzlaşmaqla bağlı mövqeyini Rusiya tərəfinə çatdırıb.

Bildirilib ki, Rusiya tərəfinin bu cür səfərlərə şəxsi səfər kimi baxdığını dəfələrlə bəyan etməsinə baxmayaraq, işğal olunmuş ərazilərdəki qeyri-qanuni "hakimiyyət orqanları"nın "nüməyəndələri" Rusiya ərazisində Ermənistanın Azərbaycanca qarşı təcavüzünün nəticələrinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə istifadə etməkdə davam edirlər.

Eyni zamanda, qondarma qurumun "nüməyəndələri"nin Rusiya ərazisinə səfər etməsi və orada işğalın nəticələrinin təbliğinə imkan yaradılması Rusiyanın Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr mandatında vasitəçi kimi öhdəlikləri, eləcə də BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvü qismində hələ 1993-cü ildə dəstəklədiyi 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri ilə uzlaşmadığı bildirilib. Xüsusi vurğulanı ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyinin missiyanı münaqişənin sülh yolu ilə həllinə dair bütün məsələlərdə qərəzsiz münasibət bəsləməkdir.

Azərbaycan tərəfi bu kimi qanunsuz səfərlərin qarşısının alınması istiqamətində Rusiya tərəfindən bütün zəruri tədbirlərin görülcəyini gözlədiyini səfir M.Boqarnikovun diqqətinə çatdırıb.

Səfir M.Boqarnikov rəsmi Moskvanın münaqişə ilə bağlı mövqeyinin məlum və dəyişməz olduğunu, eləcə də hər hansı tanınmamış qurumun "nüməyəndələri"nin Rusiya ərazisinə daxil olmasının bu ölkənin rəsmi mövqeyini əks etdirmədiyini vurğulayıb. O həmçinin Azərbaycan tərəfinin etirazı barədə Rusiya Federasiyasının Xarici İşlər Nazirliyinə mürəzə edəcəyini bildirib.

Türkiyənin yüksək səviyyəli hərbi nümayəndə heyəti Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbdə olub

Azərbaycan-Türkiyə 12-ci yüksək səviyyəli hərbi dialoq iclasında iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Baş Qərargahının ikinci rəisi general-polkovnik Metin Gürakın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini ziyarət edib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, əvvəlcə qonaqlar xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin məktəbin ərazisində ucaldıran abidəsinə ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzüb, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla anıblar. Ziyarət zamanı ali hərbi məktəbin komandanlığı ilə görüş keçirilib.

Sonra qonaqlara hərbi məktəbin tarixinə, təlim-tədris prosesinə və ümumi fəaliyyətinə dair ətraflı məlumat verilib. Nümayəndə heyəti hərbi təhsil ocağının kafedralarında tədris vəsaitləri, maddi-texniki və hərbi təyinatlı digər vasitələrlə yaxından tanış olub. Qonaqlara İxtisas fakültələrinin döyüş texnikası, təlim trenajorları, atıcı silahlar və digər hərbi avadanlıq barədə ətraflı məlumat verilib.

Şeyxülislamlıq missiyası və maarifçilik

Qafqazda şeyxülislamlığın təşəkkülü və inkişafı həmişə Azərbaycanla əlaqədar olmuşdur. Bu ali dini təşkilatın yarandığı 1823-cü ildən bizim günlərə qədərki fəaliyyətinə Azərbaycan torpağının yetirmələri olan görkəmli din xadimləri rəhbərlik etmişlər.

Axund Məhəmmədəli Hüseynzadə, Axund Fazil İrəvani, Axund Əhməd Hüseynzadə, Axund Mirzə Həsən Tahirzadə, Axund Əbdüssəlam Axundzadə, Axund Məhəmməd-həsən Məvlazadə Şəkəvi, Axund Məhəmməd Fərəculla Pişnamazadə, Şeyxülislam Axund Ağa Əlizadə, Şeyx Mirmöhüm Həkimzadə, Molla Əliqə Səleymanzadə, Mirqəzənfər İbrahimov kimi yaşadıqları dövrlərin görkəmli din xadimlərinin rəhbərlik etdikləri Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi regionda islam dininin maraqlarının qorunmasında və yaşadılmasında, cəmiyyət və din münasibətlərinin tənzimlənməsində mühüm rol oynamışdır. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 1980-ci ildən böyük uğurla rəhbərlik edən Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə Çoxxillik və səmərəli, çoxcəhətli və məqsədyönlü fəaliyyəti ilə bu sahədə yeni tarixi mərhələ yaratmağa nail olmuşdur.

İk növbədə onu qeyd etmək lazımdır ki, Hacı Allahşükür Paşazadənin ardıcıl səyləri nəticəsində Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin işi Azərbaycan xalqının milli maraqları və dövlətçilik maraqları ilə üzvi surətdə əlaqələndirilmişdir. O, dini dəyərlərin mənsub olduğu xalqın taleyi, maraqları və müqəddəratı ilə uzlaşdırılması yolu ilə həm islam dininin nüfuzunun qorunub saxlanılmasına və inkişaf etdirilməsinə nail olmuş, həm də islamın xalqlara xidmətinin əsl nümunəsini göstərmişdir. Azərbaycan xalqının taleyində xüsusi yer tutan 1990-cı ilin qanlı 20 Yanvar hadisəsi zamanı Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin tutduğu mövqə, daşdığı missiya nüfuzlu din xadiminin ölkəsinin dövlətçilik maraqlarının qorunmasında, xalqının keşməkeşli taleyində nə qədər böyük əhəmiyyətə malik olduğunu göstərən tarixi faktır. Sovet dövlətinin mənfur niyyəti ilə Azərbaycanı törədən hərbi-siyasi münaqişə zəminində respublikaya rəhbərlik edən şəxslərin ölkədən qaçması nəticəsində yaranmış ağır vəziyyətdə Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin xalqı öz arxasınca apararaq şəhidlərimizin dəfinini təşkil etməsi, sabitliyi və birliyi qoruyub saxlamağa nail olması ən çətin taleyüklü meqamlarda dini lider faktorunun xalq üçün nə qədər əhəmiyyətli olmasının isbatıdır.

Qanlı 20 Yanvar hadisələrində siyasi rəhbərliyə qətiyyətli maraq göstərmədən dini vəzifəsinə xalqın düşdüyü ağır vəziyyətdən çıxmasına həsr etməsi Qafqaz şeyxülislamı Hacı Allahşükür Paşazadənin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısındakı tarixi xidmətidir. Bununla o həm də Azərbaycanın milli istiqalət və müstəqil dövlətçiliyinə xidmət göstərmişdir. Həmin məsuliyyətli günlərdə şeyxülislamın SSRİ rəhbərliyinə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının başçılarına, dünya dini liderlərinə ünvanladığı etiraz bəyanatları çətin blokada vəziyyətinə salınmış Azərbaycanın haqq səsinin dünyaya, beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında mühüm rol oynamışdır. Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə həmin tarixi missiyanı Xocalı soyqırımı hadisəsi zamanı da həyata keçirməklə xalqının və dövlətinin maraqlarının onun üçün həmişə ali dəyərlər olduğunu nümayiş etdirmişdir.

Xalqımızın Ümummilli Lideri, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycanın naminə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışı yolunda dönmədən, qətiyyətlə mübarizə aparması da şeyxülislamlıq missiyanının dövlətçilik maraqları ilə vəhdətinin ibratəmisi təzahürüdür. Ölkəmizdə din-dövlət münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində atdığı düşüncəli addımlar, həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müstəqil dövlətimizi bütün yönələri ilə inkişaf etdirmək siyasətinin uğurla həyata keçirilməsinə xidmət edir. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin aşağıdakı sözləri Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin dini dəyərlərinin dövlət və xalq münasibətləri sahəsindəki çoxcəhətli fəaliyyətinə verilmiş ən yüksək qiymətin ifadəsidir: "Azərbaycan xalqının azadlığı uğrunda şeyxülislam hərətlərinin tutduğu əsl vətəndaş mövqeyi onun ölkədə cərəyan edən mürəkkəb ictimai-siyasi prosesləri obyektiv qiymətləndirmək, yaranmış problemləri həllində dini amilin gücündən düzgün istifadə etmək bacarığını nümayiş etdirdi".

Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin fəaliyyətində dünyanın xüsusi maraq göstərdiyi bu mühüm geosiyasi regionda sülhün və sabitliyin qorunmasına xidmət etməyi daim diqqət mərkəzində saxlayır. Onun nüfuzlu bir din xadimi olaraq Qafqaz hadisələrində xalqların dini-mənəvi birliliyinə ümumi sabitliyə və əməkdaşlığa xidmət etməsi niyyəti ilə etdiyi çağırışlar xeyrixah sülh bəyanatları kimi səslənir. Qafqazın müxtəlif bölgələrində baş vermiş Gürcüstan, Çeçenistan hadisələri zamanı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin adından səsləndirilmiş bəyanatlar, Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin qaynar nöqtələrə etdiyi səfərlər, keçirdiyi görüşlər nəticə etibarilə qonşuluq şəraitində yaşamağa xidmət edən Qafqaz evinin formaşdırılmasına töhfədir.

Azərbaycan dövlətinin və xalqının Dağlıq Qarabağın işğaldan azad edilməsi uğrunda apardığı ədalətli mübarizədə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi öndə getməklə din amilinin milli mücadilə ilə vəhdətini nəzərə cərpdirir. Son illərdə Hacı Allahşükür Paşazadənin Azərbaycan məscidlərində müxtəlif təriqətləri təmsil edən müsəlmanların vəhdət namazları qılınması istiqamətində apardığı düşüncəli iş dini qurumun cəmiyyətdə bütövlüyün və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsinə ibratəmiz xidmət nümunəsidir. Bunnan başqa, şeyxülislamın təşəbbüsü ilə Aşura mərasimlərində qanvermə aksiyasının keçirilməsi də islamın xeyrixahlıq və insanpərvərlik dini olduğunu bəyan etməyə əsas verir.

Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə rəhbərlik etdiyi illərin böyük bir hissəsinin müstəqillik dövrünə düşməsi bu ali dini təşkilatın həm də beynəlxalq əlaqələndirilməsi Azərbaycan dövlətinin mənafeələrindən çıxış etməsi missiyanı da məsuliyyətli bir vəzifə olaraq qarşıya qoymuşdur. Qafqaz şeyxülislamı həmin vəzifəni də böyük bacarıqla və yüksək peşəkərliklə həyata keçirməkdə davam edir. O, dünyanın ən mühüm beynəlxalq siyasi təşkilatlarında, dini qurumlarında, dini təsisatlarında çıxışlar edərək Azərbaycan haqqıqlarının planetdə yayılmasına töhfələr verir. Böyük nüfuzlu maliik olan İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı ilə ölkəmizin münasibətlərinin qurulmasında xüsusi rol oynamış şeyxülislam bu qurumun kitabət kürsüsündən islam ölkələrinin həmrəyliyi və Azərbaycanın taleyüklü məsələlərinin dəstəklənməsi baxımından səmərəli şəkildə faydalanır.

Son illərdə bəzi məkrli qüvvələrin süni yolla uyduurduqları, bəzən qəsdən təşkil etdikləri islamofobiya təzahürlərinin səbəblərini açılıb geniş ictimaiyyətə çatdırılması sahəsindəki fəaliyyəti ilə Hacı Allahşükür Paşazadə islam dininin humanist, sülhsevər mahiyyətinin əsaslı şəkildə şərh olunmasına böyük əmək sərf edir. Buna görədir ki, Qafqaz şeyxülislamı beynəlxalq aləmdə, xüsusən də müsəlman ölkələrində böyük nüfuzlu maliik görkəmli dini liderlərdən biri kimi qəbul olunur. Fikrimizə, bu mənada dünya dini liderlərinin sammitində 2010-cu ildə Azərbaycanın keçirilməsi də təsadüfi olmayıb, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin din-dövlət münasibətlərinə verdiyi xüsusi önəm və Qafqaz şeyxülislamının bu istiqamətəki səmərəli xidmətlərinin əks-sədası kimi meydana çıxmışdır. Dünya dini liderlərinin beynəlxalq forumunun tarixə Bakı sammiti kimi daxil olması ölkəmizdə demokratik fəaliyyət quruculuğunun inkişafının mühüm bir göstəricisidir. Bu, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin apardığı multikulturalizm və tolerantlıq siyasətinin konkret bir təntənəsidir.

Ümumiyyətlə, Qafqaz şeyxülislamlığının fəaliyyətində elm və maarifçilik həmişə mühüm yer tutmuşdur. Müxtəlif dövrlərdə şeyxülislamlar həm də elmi və maarifçi fəaliyyətlə məşğul olmuşlar. Bağdad Universitetinin İlahiyat və tarix fakültəsinin bitirmiş Axund Məhəmmədəli Hüseynzadənin "Ağzdan-ağıza keçmiş hədislər", "İslamın möcüzələri" kitabları müəyyən elmi əsasla maliik olan əsərlərdir. Dini mövzuda yazılmış "Paklıq kitabı"ni 1883-cü ildə Təbrizdə nəşr etdirən Axund Fazil İrəvani Peterburqda çap olunmuş "Qızılqılı və bülbül" povestinin də müəllifidir. Dərslilər, tarix və şərh kitabları yazmış Şeyxülislam Axund Əhməd Hüseynzadə böyük müfəkkir Mirzə Fətəli Axundzadə ilə dostluq etmiş, Şeyxülislam Əbdüssəlam Axundzadə Qori Müəllimlər Seminariyasında Cəli Məmməd-quluzadəyə ana dili və şəriət fənnində dərş demişdir. Yeni tarixi epoxanın şeyxülislamı Hacı Allahşükür Paşazadənin də fəaliyyətində elm və maarifçilik faktoru mühüm əhəmiyyətə malik yer tutur. O, islam dininin elmi əsaslarla araşdırılıb öyrənilməsinə dair və islam maarifçiliyinə həsr edilmiş əhəmiyyətli əsərləri ilə də tanınır.

Hacı Allahşükür Paşazadə Qafqaz şeyxülislamlığının tarixində birinci elmi doktoru olmuş ali rütbəli din xadimidir. Doktorluq dissertasiyanı kimi meydana çıxmış "Qafqazda islam" adlı tədqiqat əsəri ilə o, Azərbaycan tarix elmində islam tarixi elmi istiqamətinin müəyyən olunmasına yol açmışdır. Tarix elmləri doktoru Hacı Allahşükür Paşazadənin "Qafqazda islam: tarix və müasirlik" kitabı ilə o, islamşünaslığa özünəməxsus səhifələr əlavə etmişdir. Dini baxışlarına görə müsəlman olan Hacı Allahşükür Paşazadə siyasi əqidəsi etibarilə Azərbaycançılıqdır. Onun Qafqaz Müsəlmanları İdarəsindəki çoxcəhətli fəaliyyətində olduğu kimi, elmi-təşkilatlı fəaliyyətində də Azərbaycançılıq aparıcı mövqeyə malikdir. "Qafqazda islam: tarix və müasirlik" adlı monoqrafiyasında Azərbaycanca da islam xətti əsərin əsas hissəsini təşkil edir. O, dövlətdə və cəmiyyətdə din üçün də, dövlət və xalq üçün də faydalı ola biləcək ortaq fəaliyyət modelinin yaradıcısıdır.

Şeyxülislam kimi Hacı Allahşükür Paşazadənin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə keçirilmiş beynəlxalq elmi konfranslarda müasir dünyanın ən mühüm problemləri geniş müzakirə olunur, mühüm qərarlar qəbul edilir. Onun təşəbbüsü, dəstəyi və rəhbərliyi ilə keçirilmiş "Müsəlmanlar sülhü uğrunda mübarizədə" (1986), "Müasirlik və dini-mənəvi dəyərlər" (1998), "İslam sivilizasiyası Qafqazda" (1998), "Qloballaşma və islam" (2004), "Tolerantlıq örnəyi - Azərbaycan" (2006), "Dini tolerantlığın möhkəmləndirilməsi: Azərbaycan modeli və çağırışlar" (2014) və sair kimi konfranslar islamşünaslığa və cəmiyyət - din münasibətlərinin tənzimlənməsinə və möhkəmləndirilməsinə müsbət təsir göstərmiş, təkan vermişdir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə keçirilmiş "İslam maarifçiliyi və müasir dövr" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans (2015) akademik qurumlarla dini təşkilatların birgə elmi əməkdaşlığına meydan açmışdır. Bu qəbilədən olan beynəlxalq elmi konfransın işığında Azərbaycan alimləri dünyanın adı-sanlı teoloqları ilə ünsiyyət qurmaq üçün əlavə imkanlar qazanmışlar. Eyni zamanda, sovet ideoloji mühitindən fərqli olaraq, müstəqillik dövründə din faktorunun elmi dövrüyyədə özünəməxsus çəkiyə malik olması da elm adamları ilə dini qurumların və teoloqların qarşılıqlı əlaqələrinin yaradılması sayəsində mümkün olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasında dövlət rəhbəri səviyyəsində aparılan multikulturalizm və tolerantlıq siyasətinin uğurla həyata keçirilməsinə də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi və Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə əhəmiyyətli töhfələr verir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2017-ci il "Multikulturalizm ili" elan etməsi ilə əlaqədar olaraq Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycanca başqa Türkiyə (İstanbul), Rusiyada (Sankt-Peterburq), Avstriyada (Vyana), Özbəkistanda (Daşkənd) və başqa ölkələrdə keçirilmiş beynəlxalq multikulturalizm və tolerantlıq konfransları bu istiqamətdə ölkəmizdə yürüdülmə müddir siyasəti din xadimlərinin və elmin dəstəyinin əməli ifadəsinə çevrilmişdir. Bundan başqa, Hacı Allahşükür Paşazadənin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində Dini-Elmi Şura təşkil etmək aktualı dini və elmi problemlərin elm xadimləri ilə birlikdə müzakirə etməyə şərait yaratması, dini təşkilatda elmi kitabxana açması sözün əsl mənasında ölkə miqyaslı maarifçilik fəaliyyəti nümunəsidir. Bütün bunlar Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində şeyxülislamlıq missiyanı ilə maarifçilik fəaliyyətinin bəcaarıqla əlaqələndirilməsinin real nəticəsidir.

Azərbaycan dövləti Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin çoxcəhətli fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmişdir. Hacı Allahşükür Paşazadə təkcə ölkəmizin deyil, həm də beynəlxalq təşkilatların və dövlətlərin yüksək mükafatları ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə ən yüksək ali mükafat olan Heydər Əliyev ordeni ilə təltif olunması Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin çoxillik və səmərəli xidmətlərinin daim diqqət mərkəzində dayandığını göstərir.

Dünya dini liderlərinin Bakı sammitinin 2010-cu ildə Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın dünya islamşünaslığının əsas mərkəzlərindən biri olduğunu nümayiş etdirmişdir. Hazırda dünya dini liderlərinin ikinci dəfə Azərbaycanca bir araya gələrkə beynəlxalq sammitin keçirilməsi astanasında Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə beynəlxalq aləmdə tanınmış görkəmli din xadimlərinin və islamşünas alimlərinin Azərbaycanla əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi istiqamətində geniş və səmərəli iş aparır. Heç şübhəsiz, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xüsusi sərəncamı ilə keçiriləcək növbəti dünya dini liderlərinin Bakı sammiti həm müstəqil dövlətimizin reallıqlarının, həm də Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadənin çoxillik dini və elmi fəaliyyətinin təntənəsinə çevriləcəkdir.

İsa HƏBİBƏYLİ,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti,
Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, akademik

Əvvəlki 1-ci səh.

Birdən uzaqdan bir Dövlət Yol Polisi avtomobilinin sayrışan işıqlarını yandıraraq bizə tərəf irəlilədiyini gördük. Bərabərlikə çatıb əylədi, iki gənc yol polisi əməkdaşı idi.

Biri aşağı düşüb nə baş verdiyini, nə kömək lazım olduğunu soruşdu. Durumu izah edincə, dedi ki, qarşıda yanaqcaqoldurma məntəqəsi var. Cavanlardan birinin onlarla gedib benzin götürməsinə məsləhət gördü və əlavə etdi ki, onların məşinində benzin üçün balaca qab da var. Bacioglu onların avtomobilinə əyləşdi, sürüb getdilər, aradan heç on da daqiqə keçmədi ki, yenidən geri qayıtdılar. Polis əməkdaşları benzin məşinimiza tökməyə yardım göstərdilər, oğlum müəhərriki işə saldı, xudaxəlfizləşib ayrılmaq istəyəndə onlardan ad və soyadlarını soruşdum.

Biri gülümsünərək diləndi:
- Yəqin, bunu təşəkkür etmək üçün soruşursunuz. Amma üzrlü sayın, ni-zammənəmizə zidd olsa da, bu dəfə özümüzdə təqdim etməyəcəyik. Çünki biz böyük bir iş görmədik. Sadəcə vəzi-fə borcumuzu yerinə yetirdik. Bunun üçün də heç bir təşəkkürə gerek yoxdur. Yolumuza sağ-salamat davam edin, bu bizə yəqin. Sizə yaxşı yol!

İsrarını heç bir nəticə verməyəcəyini görüb mən də ölkəmin bu gənc polis əməkdaşlarına öz şərfəli xidmətlərində uğurlar arzulayıb, məşinaya əyləşdim. Yolumuza davam edib, qarşıda ki benzinoldurma məntəqəsində məşinin çəninə lazımı qədar yanacaq vurduq. Bacioglu dedi ki, o, bayaq polis əməkdaşlarını yoldan çox saxlamamaq üçün geri taksii ilə qayıtmaq istəyib, amma onlar buna razı olmayıblar, onu geriyyə də öz məşinlərində götürüblər.

Gəncər yol boyu polislərimizin bu nümunəvi hərəkətindən heyranlığa danışırdılar. Söz sözü götürür, polislə bağlı şahid olduqları, rast gəldikləri, dost-tanışdan eşitdikləri başqa belə xoş nümunələr də yada düşürdü.

Onu da qeyd edirəm ki, polisler heç mənə tanınamışdılar da...

Həmin polislerin bizə etdiyi kömək, özlerinin də dediyi kimi, mahiyyətcə belkə ele böyük bir yaxşılıq sayılmırdı. Amma bəzən hansısa anlarımızda başqasının adicə sözü, kiçik necib hərəkəti, xeyir-xahlığı bizdən ötrü o qədar böyük mənəvi dəyər yaradır ki, onu heç bir ölçü meyarı ilə qiymətləndirə bilmirsən. Başımızca gələn o yol əhvalatı da belə hallardan idi. O iki polis əməkdaşının hərəkətindən rıçqə-tə gəlmişdim, əhvalım çox durulmuşdu, ele bilirdim, ömrümə iller calanıb.

Bəlkə də bunu adi yol məşini sürücülərindən biri ələsəydi, heç bu qədar təsirənməyəcəkdim. Çünki yaxşıllıq, xeyir-xahlıq, başqalarına təmənənəsiz kömək xalq olaraq qanımızdadır, adət-ənənələrimizdəndir. Nə vaxtsa mən də yolda qalanda dardı qoymamışam, nə vaxtsa mənə də yolda qoymayanlar olub. Əcdadlardan üzü bəri belə hərə-kətlər bizim üçün o qədar gündəlik həyat lövhələrini çevrilib ki, artıq adileşib və belə olmasi deyil, belə olmaması adama qoribə gəlir.

Bizə kömək edən o polislərinmə məşinlərində, uniformalarında dövlət gerbi-mizin təsviri vardı...

Onlar Azərbaycan dövlətinin rəmzləri idi...

Onların təmsalında dövlətimiz özü yarı yolda qalmış vətəndaşların kömə-yinə yetişişim... Uzləşdiyimiz problemi çəmi bir neçə dəqiqənin içində yoluna qoymuşdu. Nece ki, bizim şəxsən şahid olmadığımız, görmədiyimiz, bilmediyimiz on minlərlə belə vəziyyətlərdə, bun-dan da qat-qat ağır durumlarda Azər-baycan dövləti dərhal öz vətəndaşının yardımına tələsir, çarəsiz anında ona əl uzadır, dadına çatır...

Ən çox buna duyğulanmışdım...

Bir tərəfdən də məşinimizin yanib-sönən qəza işıqlarını, yu kənarında kö-mək ümidi ile nəzərlərini onlara dikmiş bir ahlı, iki cavan yol adamını sanki heç görmürmüş kimi yanımızdan şütüüb keçən məşinlər, onların sürücüləri, sər-nişinləri gəlirdi ağılıma...

Və öz-özümə sual verirdim ki, biz ni-yə belə olmuşuq, görəsən?! Axı bu cür görməmişdik, bu cür yaşamamışdıq! Döxsəninci iller idi. Öz şəxsi "jiqili"mdə incəsənət muzeyinin qabığı ile üzüyü-xarı qaxırdım. Məşin bircəndə bəzi itiyə-rək söndü. Mən "jiqili"dən düşüb "ka-po"u apdım. Ancaq heç nədən başım çıxmırdı. Yalandan bir az qurdalanan-dan sonra çəkilib bir qırağa dayandım. Bir anın içində məşinin qabığında və arxasında bir neçə avtoməşin dayandı.

Sürücülər mənə yaxınlaşib nə baş verdiyini soruşdular. Mən cavab əvəz-lənə çiyinlərimi çəkdim. Onlar məsələni anlayıb müəhərrikanəyaya baxdılar. Xü-lasə, məşini düzəldib, mənə yola saldılar. Bax belə də olurdu!

Həmin gün Bakıya çatanə qədar dax-ili dünyamda o yol əhvalatından yad-daşımə köçmüş iki mənəzə üz-üzə da-yanmışdı. Bir tərəfdən bizə məhəl qoy-madan yanımızdan ötüb keçən insanlar, zəifləyən milli dəyərlər, adət-ənənələr, bu biri tərəfdən də Azərbaycan polisinin nümunəvi davranışları...

Bununla belə, üreyimdə bir əminlik də vardı və yene də var ki, ay öteçək, il dolanacaq, insanlarımız müəsirişli adı al-tında bizə sirrən saxta həyat tərzlərinin puçluğunu dərk etdikdən, bir-birinə so-yuqluqdan bigənəlikdən usandıqdan sonra yenidən milli-mənəvi dəyərlərə üz tutacaqlar, onlardan möhkəm-möhkəm yapıyaçacaqlar, gərəçləklər ki, ata-babala-rımızın yaratdıqları örnəklərin alternativini yoxdur və biz gələçək nəsilləri də bu örn-eklər ruhunda böyüdə biləcəyik.

Təki o gördüyüm polisler misali büt-ün gərəvirlərimiz öz vəzifələrinin vicdan-

la, sevgi ilə yerinə yetirinslər, dövləti-miz güclü olsun, hər bir vətəndaşımız bu dövlətin güclənməsində ötrü üzəri-nə düşən məsuliyyəti hiss edə bilsin.

"Polis" sözü, qədim yunanca, bildi-yim qədar ele "dövlət" deməkdir. Azər-baycan polisi öz adına sadiqliyini, bu dövlətin ərazi bütövlüyü, ayaqda dur-ması, vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyi naminə fədakarlığını, igidliyini yaxın ta-riximiz boyu dəfələrlə sübuta yetirib.

Müstəqil dövlətimiz öten il elan olun-masının 100 illiyini böyük sevgi ile qeyd etdiyimiz Azərbaycan Xalq Cümhuri-yətinin hüquqi varisi olduğu kimi, Azər-baycan polisi də cümhuriyyətimizin şə-rəfli yadigarlarındandır.

Polis orqanlarımızın bir ərsdən də çox müddəti əhatə edən fealiyyətinde Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi dövrü xüsusi yer tutur. Ümum-millii Liderin həle Sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə daxili işlər orqan-larının təşkilatı və ideoloji cəhətdən möhkəmlənməsi, sıralarının saflaşdırıl-ması, peşəkar kadrların irəli çəkilməsi istiqamətində ardıcıl işlər görülmüşdü.

Tarixin yeni dövəmləri sübuta yetir-di ki, Ulu Öndərin daxili işlər orqanları əməkdaşlarında formalaşdırdığı milli dövlətçilik düşüncəsi, vətəne sevgi his-si, Azərbaycan zabitii şərfinə sadiqlik ruhu cəmiyyətimiz üçün nə qədar böyük önəm daşıyırmiş.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarında Ermənistan öz mənfur planlarını işə sa-

nışlarınıq nətəcələri ilə verir: harada-sa oxumuşdum ki, istənilən ölkədə poli-sə qarşı mənfi münasibətin formalaş-ması, insanların polissə nifrət ruhunda köklənməsi qısa zamanda orada cinay-ət hallarının statistikasını bir neçə dəfə artırır.

Bunları əsla özüməndə yazmıram. El-mi-tədqiqat mərkəzləri onillər ərzində belə məsələləri öyrəniblər, statistik təh-lillər aparıblar, aydın nəticələrə gəliblər. Ona görə də polis haqqında mənfi rəy yürüdən hər kəs əvvəlcə düşünməlidir: bununla gələcəyini neçə cinayətkarına yardım göstərirm, neçə ağır cinayətə, neçə insanın cinayət qurbanı olmasına vəsilə olurlar?!

Sovet vaxtı belə bir ifadə çox məş-hur idi: "mənim belisim mənə qoruyur". Sovet milisi bu ifadəni xüsusiə ikinci Dünya müharibəsindən sonra cəmi-yətdə cinayətkarlıq hallarına qarşı mü-bərizədə göstərdiyi fədakarlıqlara, ictimai əsasıyışın, insanların təhlükəsizliyi-nin təmin olunması sahəsindəki fəda-karlıqlarına görə haqq etmişdi.

Səhbəti çox uzatmaqayacağam: o illər-də çəkilmiş "Görüş yerini dəyişmək ol-maz", "Arxadan vurulan zərbə" kimi so-vet trillerlərini xatırlasaq, daxili işlər or-qanları əməkdaşlarının o vaxtlar da ne-cə mətinliklə çalışdıqlarını, bu sistemdə neçə çətinliklər bahasına güclü ənen-ələrin formalaşdıgını və bu ənenələrin təcrübəli peşəkarlardan gənc davamçıl-ara ötürüldüyünü görürük.

Mənim polisim

lib ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzə baş-la-yanda vətənin sərhədlərini müdafiəsi-nə yollanan ilk və yeganə güvvə məhz polislərimiz oldu. Polis dəstələrimiz, sonralar işe Daxili Qoşun hissələrimiz üçün müddət düşməne qarşı rəşadətli vuruşub qəhrəmanlıq göstərdi.

İndi hansısa ağzının sözüünü bil-meyələr Azərbaycan polisinin ünvanına artıq-əskik danışmağa başlayanda yaxın tariximizlə bağlı çox ağırlı, amma bir o qədar də qürur duyusu rəqəmlər düşür yadıma. Azərbaycan ərazi bütövlüyü uğrunda daxili işlər orqanlarımızın 1695 əməkdaşı və hərbi qulluqçusu şə-hidlik məqamına yüksəlib, 1710 nəfər yaralanıb. Müstəqillik illərində xidməti vəzifələrini yerinə yetirənlər Azər-baycan daxili işlər orqanlarının 99 əməkda-şii həyatını itirib, 2640 nəfər xəsarət alıb. 67 nəfər Milli Qəhrəman adına, 1143 nəfər orden və medallara layiq görüldü.

Belə baxanda ele bilirsən ki, adi sta-tistikadır, oxudun keçdi. Amma bu rə-qəmlərin hər birinin kölgəsində bir lay di-var övladımızın ağırlı taleyi var. Bu rə-qəmlərin hər birinin arxasından bir ailə-nin, nəsin, el-obanın əzab-əziyətləri gö-rünür. Amma eyni zamanda bu rəqəmlə-rin hər birinin arxasından həm də onları öz ölümləri, yaralanıb sağlamlıqlarını itir-mələri ilə xilas etdikləri minlərlə insanımı-zın minnətdarlıq dolu cəhrələri boyanır.

Bu gün Azərbaycanda mövcud olan sabitlik və inkişaf mühtiti, insanların təh-lükəsiz şəraitdə, hüzür içində rahat hə-yatını yaşaması, öz gündəlik iş-gücü ile məşğul ola bilməsi o rəqəmlərdən baş-lanır: şəhidlik məqamına yüksələndə o igidlərimizin nakam ömürlərindən, yara-lanıb sağlamlıqlarını itirən o qəhrəmanları-mızın qorxmazlığından, dəyanətindən.

Onlar bu fədakarlığı bizim üçün ediblər...

Biz də cəmiyyət olaraq bunun dəyər-ini bilməliyik, yaşadıgımız əmin-aman-lıq mühtitinin hansı çətinliklər bahasına başa gəldiyinin fərqiində olmalıyıq. Və Azərbaycan polisi bizi cinayətkarlardan, cəmiyyəte təhlükə törədən ünsirlərin təhdidlərindən canı-qanı ilə qoruduğu kimi, biz də öz polisimizlə məqsədli şək-ilə onun nüfuzuna qara yaxmaq istə-yənlərdən, tənbitatçılardan qorumağa çalışmalıyıq. Bunun hər birimiz özü-müzə vətəndaşlıq borcu bilməliyik.

Müstəqillik illərində böyük inkişaf yolu keçmiş və dövlətimiz kimi fealiyyət tarixinin bütün parametrləri üzrə ən gü-clü səviyyəsinə gəlib çatmış Azərbaycan polisinin özlüyündə belkə də buna ehti-yacı yoxdur heç. Amma axı bizim cə-miyyəti olaraq özü-müzün buna çox bö-yük ehtiyacımız var.

Cəmiyyəti qanunları da təbiət qanun-ları kimidir. Məsələn, ağına-bozuna baxmadan ağacları baltalasan, axar su-yun gözüünü tutsan, qısa müddətdən sonra məşinini səhraya çevrilməsi la-büddür. Bu, Ana Təbiətin insanın yan-ışlarına verdiyi reaksiyadır. Bunların əksini edəndə işe ətraf mühtiti necə yaxınlaşib, göz oxşadığına özü-n şahid olacaqsan.

Cəmiyyəti də bizim doğru və yanış-larımıza qiymətini əməllərimizin, davra-

qanlarının tarixində yeni parlaq səhifə-lər açdı. Bu sistemdə müstəqillik dövrü-nə qarşı mənfi münasibətin formalaş-ması, insanların polissə nifrət ruhunda köklənməsi qısa zamanda orada cinay-ət hallarının statistikasını bir neçə dəfə artırır.

Daxili İşlər Nazirliyinin qeyd etdiyi uğurlarının, daha doğrusu, qeyd etmə-diymi minlərlə nailiyyətinin əldə edil-məsində uzun illər bu qurumun rəhbəri ol-muş və şərfəli xidmətinə, dövlətimizə yüksək sədaqətində, peşəkarlığına görə böyük ictimai rəğbət qazanmış Təhlü-kəsizlik Şurasının katibi Rami Usubo-va müstəsna töhfələri olub.

Dövlətçiliyimizə qənim kəşilən qü-vələrə qarşı tək canı ilə çəkinmədən meydana giren, illər boyu ölkəmizin, vətəndaşlarımızın təhlükəsiz yaşaması üçün bitməz-tükənməz fədakarlıqlar göstərən, bütün ümidləri layiqincə doğ-ruldan general-polkovnik Vilayət Eyva-zovun rəhbərliyi ilə bu sistem inkişafı-nın davamlılığı təmin edilir, müəsiriş-dirilir. Vilayət müəllim nə qədar qəti-dirsə, nə qədar prinsiplədirsə, o qədar də sadə və təvəzükəkdir. Həmişə insan-ların dayağı və köməyi olub.

Azərbaycan polisinin görkəmi də, davranışları da, ictimai obrazı da, iş prinsipləri də insanların arzularına daha uyğun olmağa başlayır. İllər əvvəl

nolojiylar tətbiiq edilir. Bu imkanlardan xəbərddar olan insanların canı evini, ba-ğını, obyektini oğru-ayrından qorumaq dərindən, qapıları daha qalın demir-dən etməkdən, pəncərələri az qala də-mirlyol relsi qalnlığında barmaqıqlarla qapamaq dərindən qurtarib. Çox cüzi bir aylıq xidmət haqqı qarşılığında siste-mə qoşulsan, əgər hansısa nadürüst oğurluq niyyətiə mülkiyyətinə əl uzat-maq fikrinə düşsə, heç içəri keçməyə macal tapmamış mühafizə polisi cəmi iki-üzü dəqiqənin içində başının üstünü kəsdirir...

Müsbət dəyişikliklər yol hərəkətinin tənzimlənməsində də özü-nü göstərir. Mən gənc olanda şəhər yollarında işıq-forların sayı o qədar çox deyildi. Yollar-da hərəkət axımını əsasən Dövlət Yol Polisi işçiləri tənzimləyirdi. İşçilər artıqdan sonra bu prosədə polisin iş-tirakına o qədar də ehtiyac qalmamışdı. Hərəkət əhəngini cəmi üç işığın "dili" ilə tənzimləmək olurdu. Amma son illər məşinların sayının qat-qat artmasını və tıxac yaranması ehtimalını nəzərə ala-raq artıq yol polisi də işçilər olan bir çox yerlərdə paralel tənzimləmə funksiyası-nı yerinə yetirir. Yayın istisində, qışın şaxtasında, yağışında, küləyində, saat-larla soyuq asfaltın üzərində dayanıb yollardakı tıxacın qarşısını necə pe-şəkarlıqla aldıqlarını görəndə bu insan-lara heyranlıq duymaya bilmirsən.

Yəqin, sürücülük təcrübəsinə malik oxucular da təsdiqləyər: yol hərəkəti

gözümüz öyrəmiş yekəqarın, ya da bu-nun əksinə, çəlimsiz, üstü-başı əzik-üzük, tükülüb gedən, ayaqqabıları çirkl-i, danışığı da görkəmi kimi kobud polislərdən indi heç yerdə görə bilməzənsə.

Tez-tez qəzetlərdə, informasiya por-tallarında polissə qəbulla bağlı elanlar rastına çıxır. Yaş, boy, hərbi xidmət, fi-ziki hazırlıq tələbləri bu elanlarda xüsusi göstərilir. Lazımı fiziki göstəricilərə, polis olmaq arzusuna, ən əsası isə çiyinlərində daşdığı poqonların məsuli-yətini dərk edəcək qədar mənəvi keyfi-yətlərə malik gələnlə tam şəffaf şərait-də bu sistemdə xidmətə başlamaq im-kanı yaradılır. Ona görə də indi polislə-rimizin, demək olar ki, hamısı, məşal-la, ucaboy, pəhləvan cüssəlli, süvrək gəncəldir. Xüsusi zövqə hazırlanmış dəbli polis mundiri, par-par parıldayan çəkmələri onlara çox yaraşır. Azər-baycan polisinin davranış mədəniyyəti də yüksəlir, cılılanır, nizammə tələbləri-nə tam uyğunlaşır. Bir neçə dəfə Polis Akademiyasına yolun düşüb, orada da polis zabitlərinin hazırlanması işi yük-sək səviyyədə qurulub. Tədris, təlim ən müəsir standartlara uyğun aparılır.

Əlbəttə, daxili işlər orqanları siste-mində hər şeyin tam ideal vəziyyəte gəldiyini, heç bir problem olmadığını iddia etmək fikrindən uzaqam. Olsun ki, bu sistemdə öz məsuliyyətinə lazımcına anlamayan, vətəndaşla kobud davra-nan, rüşvət tələb edən, cinayət hallarına qarşı mübarizədə qeyri-peşəkarlıq gös-tərən insanlar yene də var. Amma əsas odur ki, bu cür hallara qarşı çox sərt mü-bərizə aparılır, diqqətə çatdırılan pro-blemələr dənillir, noticə çıxarılır, nöq-sənlər aradan qaldırılması üçün ope-rativ tədbirlər görülür, vətəndaşların poli-sə etimadının daha da gücləndirilməsi üçün həllər tapılır.

Bu günlərdə oxuyuram ki, yeni nazir "102" xidməti bəyudə əmr imzalayıb. Əmrə əsasən, cinayətlər barədə "102" xidmətinə məlumat verən şəxslər daha fakt üzrə ilkin ərizənin alınması üçün po-lissə dəvət olunmayacaqlar. Bu qəbilənd müəricətilərlə əlaqədar sənədləşdirmə işləri onlar üçün rahat şəraitdə, yaşıdıqlar-ı və ya olduqları ünvanə gələn polis əməkdaşları tərəfindən aparılacaq.

Əlbəttə, vətəndaşın polis idarəsinə gətməsində bir qəbahət yoxdur. Bütün sivil cəmiyyətlərdə insanlar hansısa problemlə üzələndə polissə gedir, çəkinmədən dərindən anladır, kömək istə-yir. Bizdə də bu düşüncə tədricev for-malaşacaq. Amma ətraf edək ki, hələlik vətəndaşlarımızın polis idarələrinə gedib ifadə verməyə sanki bir qədar tarəddü göstərilir, geciklir, nəyisə düz demir-lər, bu işə son nəticədə polisin işini çə-tinləşdirir.

Bu baxımdan "102" xidməti ilə bağlı yeniliyi çox bəyandım. Bu, müətirəq addımdır. Vətəndaş-polis münasibətlə-rinin daha sivil xarakter almasına, cina-yət və hadisələrlə bağlı məlumatlara ba-xılması üçün operativliyi yüksəldilmə-sinə, kişsənd vətəndaş məmnunluğun-təmin edilməsinə yönəlib.

Bundan başqa, mühafizə polisinin işində də yeni standartlar, müəsir tex-

qaydaları bütün dünyada ələdir ki, nə qədar gözələyib diqqətli sürməyə çalış-san da, bir də görürsən, ilde bir-iki dəfə də olsa hansısa qaydanı yüngülçə poz-musan. Hərdən sürücüm qanqara əlin-dəki kağız göstərir ki, çərimə gəlib. Ya-xud Dövlət Yol Polisi əməkdaşlarının hansısa pozuntuya görə məşinimizi saxlayıb çərimə yazdıqları, hətta məşin-imizin çərimə meydançasına aparıldı-ğı, düşüb taksii ilə getdiyim vaxtlar da olur. Çoxu buna əsəbiləşir, əhvali pozul-ur, "Həsən ağanın qohumu" misali öz ictimai statusundan, əlaqələrindən fay-dalanmağa çalışır, mənə isə, nə gizlə-dim, bu, ləzzət edir. Qanun-qaydaların hər yerdə işlədiyini və həminin qanun-lar qarşısında bərabər olduğunu gör-məkdən gözəl nə ola bilər ki?!

...8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü. Yol polisi öten qadın sürücünü saxlayır. O, sənəd istəmək əvəzinə qadına bir ədəd qızılqul uzadır və "yaxşı yol" deyir.

Bütün ölkələrdə polisin əsas vəzifə-lərindən biri də dövləti qəsdlərdən qor-umaq, qanuni əsaslarla keçirilən kütləvi tədbirlərdə ictimai əsasıyış, insanların təhlükəsizliyini təmin etmək, qanunsuz kütləvi aksiyaların qarşısını isə müm-kün vasitələrlə almaqdır. Bu, dünyanın hər yerində bələdir. Azərbaycan da, büt-ün normal ölkələr kimi, dövlətə müxalif olanlardan xali deyil. Onlar vaxtaşırı olaraq kütləvi tədbirlər keçirir, vətən-dəşlərin səbəst toplaşmağ hüquqların-dan istifadə edirlər. Dövlətimiz əksər hallarda buna icazə verir. Bəzən işe başqa vətəndaşların təhlükəsizliyi, onlar üçün yaranan biləcəq narahatlıq, təxribat ehtimallarını nəzərə alaraq ya aksiyalar üçün başqa yer təyin edir, ya da qanunun verdiyi səlahiyyətlərdən istifadə edərək dövlət belə tədbirləri məh-dudlaşdırır. Müxaliflərsə buna qane ol-mayıb qanunsuz aksiyalara çıxmaq istə-yəndə Azərbaycan polisi anında bu-nun qarşısını alır.

Bununla bağlı videokadrlarda dəfələ-rə fikir vermişəm: polis qanunun tələbləri pozmaq istəyən vətəndaşlarla əvvəl-cə xeyli müddət danışıq aparır. Onlara pozuculuqdan əl çəkmək, dağlışib gə-tmək tövsiyə olunur. İnsafən, bəzən bu tövsiyəni eşidənlər də tapılır. Amma poli-sin sözü-nə qulaq asmayıb qanunsuz hərəkətinin davam etdirən aksiya iştirak-çılari daha çox olur. Belə hallarda polis ən radikal, aqressiv iştirakçılari əl-qo-lundan yapaşaraq ya ərazidən uzaqlaşdı-rr, ya da əgər qarşısındakı sözdən anla-yarı biri deyilsə, polis məşinlarına, avto-buslara mindirib qısa müddətə hərəkəti-ni məhdudlaşdırır ki, ictimai əsasıyış poz-maqda davam etməsin.

Ən maraqlısı budur ki, belə iştirakçı-ların çoxunun müxalifətə, müxalif dü-şüncəyə heç bir aidiyyəti yoxdur. Bu ak-siyaların nə məqsədli, nə maraqlı ke-çirildiyi də onları qətiyyəvən maraqlandır-mır. Çünki məqsəd başqaqdir: bu adamlar əvvələcənd şərtləşib danışıqların fo-tomüxbirlərə polisin onları əl-qolların-dan tən yerdə şəkillərini çəkdiyi bəzi

qər saxta sənədlərinin, o cümlədən son illər "müəhacirət idarəsi" kimi də feali-yət göstərən müxalifət partiyalarının funksionerlərindən rüşvət müqabilində aldıqları arayışın arasına qoyurlar ki, daha rahat həyat xülyası ilə getdikləri Avropa ölkələrində özlərini Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı barışmaq müəriz-lər kimi təqdim edib sığınacaq istəyə bilsinlər.

Qəribədir, deyilmi? Bunlar həmin şəkilləri o ölkələrə təqdim edirlər ki, ora-larda polis qanunsuz aksiyaya çıxmış vətəndaşların əl-qolundan tutmaq nədir, atoduş edir. Xüsusi təlim görmüş itləri vətəndaşların üstünə qışqırır. İnsanları gözyağardıcı qazla, rezin güllələrlə yarım-caman hala salır və heç kim polisi bu hərəketlərinə görə qınayıb ittiham et-mək fikrinə düşür. Çünki nə qədar əmansızca davransalar belə, onlar öz vəzi-fə borclarını yerinə yetirirlər.

Bu imkanların hamısından Azər-baycan polisində də var. Polisimiz is-tə-sə, qanunsuz aksiya keçirənlərin üstünə at qazır, it də qışqırır, gözya-ğardıcı qaz da püşkürür, rezin güllələr də yağırdır. Amma bunların heç birini etmir! Niyyəsinə çox düşü-nüb özüm üçün cavabını tapmışam. Ona görə ki, Azərbaycan polisi o aksiyalara çıxan, radikalıq göstərən, polissə əl-qol hərə-kətləri ilə danışan insanların da bizlə-rdən biriləri olmasının, bu xalqın canın-dan-qanından qopmasını, eyni vətə-ne, bu vətənin eyni dəyərliyinə aid ol-masının fərqiindədir!

Bu gün aksiyada ərazidən uzaqlaş-dırmaq məcburiyyətində qaldığı yaşlı qadına, kişiyə seç polis əməkdaşı sa-bah birgə yol getdikləri avtobusda, met-roda böyük kimi ehtiram göstərərək ayağa qalxıb yer verəcək, qanunsuz hərə-kətlərinin qarşısını almaqdan ötrü əl-qolundan tutub apardıqı gənci sabah tam başqa bir vəziyyətdə əlisləhlə ci-nayətkarın qəsdindən qoruyacaq, on-dan ötrü sinəsini sipər edəcək.

Bu, Azərbaycan polisinin humaniz-midir, vətənpərvərliyidir, comerdliyidir, öz vəzifə borcunu nizammə tələbləri-ni qorumaqla yanaşı, həm də milli də-yərliymizdən gələn kişiyənəliqlə yerinə yetirməsidir!..

Əgər xüsusi zərurət yoxdursa, vətəndaşın aqressiyası, radikalıqı həddən artıq təhlükə törətmirsə və onun qanun-suz hərəketlərinin qarşısını daha yüngül üsullarla almaq mümkündürsə, Azər-baycan polisi heç zaman ifrat vasitələrə gətməz.

Çavuşundan tutmuş komandirine, komandirindən nazirine qədar bu, Azər-baycan daxili işlər orqanları əməkdaş-larının məsələlidir, alicənəbliqdir, vətən-dəşlərə qarşı necib davranışıdır!..

Bu yazını təxminən iki aya ərsəyə gətirmişəm.

Hər epizodun fərqli məkanlarda, müxtəlif təəssüurlar içində qələmə al-mışam. Ona görə də qeydlərim dəyərli oxucuma bir qədar də adda-budda gör-nə bilər.

Ele bu sətirleri qələmə aldığım vaxt-larda xarici televiziya kanalı İspaniya-nın Kataloniya əyalətində polisin vətən-dəşlərə necə divan tutmasını göstərən kadrlar nümayiş etdirir. İnsanlara qarşı az qala beysbulu topu boyda rezin güllə-lər atılır. Brüsseldən çəkilmiş və bizim saxtakarlığa ədətkərdə olan sosial şə-bəkə müxaliflətinin təxribat məqsədilə buğa Bakıda çəkilibmiş kimi təqdim et-diyi şəkildə işə polis ağır çəkməsi ilə qadının başını tapdırır.

Bu görüntüləri əsla təqdir etmərəm. Heç oralarda da bu cür əzri zorakı dav-ranışlara ehtiyac yoxdur, düşüntürəm. Qanunsuz aksiyalara çıxmış vətəndaş-ların qarşısını Azərbaycanda olduğü ki-mi, Avropa ölkələrində də vətəndaş üçün zərərsiz üsullarla almaq mümkündür.

Amma Avropa polisi qətiyyəvən özü-nü əziyyəte salmır. Ona verilmiş səlahi-yətin maksimumundan istifadə edir. Azər-baycan polisi işe buna getməklə həm də özü-nü təxribatlandırır qoruyur. Yaxşı bilir ki, eyni şeyi Avropa polisi edəndə bu, polisin öz qanuni səlahiyyətlərindən istifadə etməsi kimi normal qəbul oluna-caq. Azərbaycan polisi etdikdə işə döv-lətimizə təzyiq üçün hər an fürsət göz-ləyən, nəse qoparmaq istəyən xarici qara qüvvələr, kəmfürsətlər "polis zorakılıqı" hay-küyü ilə aləmə haşır salacaqlar.

Bu da dünyanın ikili standartları-n-dan biridir!..

Oktyabrın 25-də Bakıda Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hök-mət başçılarının XVIII Zirvə Görüşü ke-çirildi. 160-a yaxın dövlətin, beynəlxalq təşkilatın rəhbərləri, dünyanın tanınmış dövlət xadimləri, çoxu da öz xanmları ilə paytaxtımızda qəribə olduqlar, gör-məli yerlərimizdə gəzib dolaşdılar. Bakı-dan dünyaya önəmli mesajlar verildi.

Bu, son illər Azərbaycanın uğurla ev-shahibliyi etdiyi möhtəşəm beynəlxalq tədbirlərin daha biridir. Bu cür tədbirlər-in təşkilində, ölkəmizin, Bakının dün-yanın sülh, dialoq, anlaşma paytaxtına çevrilməsində Azərbaycan polisinin də böyük əməyi var. Bütün bunlar həm də onların fədakar xidməti nəticəsində Azərbaycanada yaradılmış sabitlik, əmin-amanlıq mühtitinin çox mənərəsədir.

Azərbaycan polisi bizim təhlükə-sizliyimizin, rahatlığımızın, rifahımı-zın keşiyindədir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi: "Polis xalqımı-za, müstəqil Azərbaycan dövlətinə, onun hər bir vətəndaşına xidmət edir".

Azərbaycan polisi bizim həyatı-mızı qoruyur. Biz də öz polisimizin şərfəli, ləyaqətli, məsuliyyəti ilə doğ-rultduğı adını qoruyacaq...

Hüseynbala MİRƏLƏMOV,
Milli Məclisin deputatı,
yazıçı-jurnalist

NEFT DAŞLARI 1949 2019

Bu günler xalqımız Azərbaycan neft-qaz sənayesi tarixinə əbədi həkk olunmuş əlamətdar günlərdən birini - "Neft Daşları" yatağında ilk neftin çıxarılmasının 70-ci ildönümünü qeyd edir. Xəzər dənizində polad dirəklər üzərində belə bir əfsanəvi şəhərin yaradılması Azərbaycan neftçilərinin qəhrəmanlıq salnaməsində parlaq səhifədir. Neft Daşlarında ilk neftin çıxarılması dünya əhəmiyyətli tarixi hadisədir.

Neft Daşları olmadan Azərbaycanda heç bir böyük neft və yaxud qaz hasilatı layihəsi mümkün deyildir. Bizim bütün xətlərimiz və gələcəkdə istismara veriləcək yeni layihələr hamısı Neft Daşlarında birləşir.

İlham ƏLİYEV

genişmiqyaslı iş aparılmış, verilən tapşırıqlara əməl olunmuşdur. Son 10 il ərzində yataqda 9 yeni özlül tikilib istismara verilmiş, 183 quyu qazılmışdır ki, hazırda bu quyuların cari gündəlik hasilatı 1700 ton təşkil edir. Eyni zamanda, fəaliyyətsiz fonda daxil olan quyularda səmərələşdirici işlər aparılmışdır. Nəticə göz qabağındadır: "Neft Daşları" yatağı bu gün yeni intibah dövrünü yaşayır. 2018-ci ildə yataq üzrə hasilat 20

bütün bunlar əvvəlki dövrlə müqayisədə bizim üçün adı prosese çevrilib. Artıq "Şahdəniz" və "Azəri-Çıraq-Günəşli" layihələrinin bütün əsas tikinti-quraşdırma, qazma və digər xidmət işləri tam olaraq Azərbaycanın daxilində ən yüksək beynəlxalq standartlara uyğun həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qarşımızda qoyduğu əsas vəzifələrdən biri də SOCAR-ı qlobal miqyasda tani-

SOCAR inkişaf edir, böyüyür, imkanları genişlənir.

Amma bütün bu layihələrin uğurla həyata keçirilməsi üçün qarşımızda hər şeydən əvvəl neft hasilatının sabit saxlanılması, qaz hasilatının yüksəldilməsi vəzifələri dayanır. Bu gün bizim əldə etdiyimiz bütün nailiyyətlərin əsasında Neft Daşlarında, Xəzər dənizində qazanılmış zəngin təcrübə, yaradılmış təkmil infrastruktur, kadr potensialı dayanır. Azərbay-

yatlar 18 milyon ton civarında qiymətləndirilir. Texnologiyalar inkişaf etdikcə bu ehtiyatların daha böyük həcmində hasıl olunması mümkündür.

Son illər ərzində Neft Daşlarının fəaliyyət sahələrində formalaşan lay sularının tam qapalı sistemdə idarə olunması təmin olunub ki, bu da Xəzər dənizinin ekoloji vəziyyətinin qorunması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Böyük Britaniya isteh-

"Neft Daşları" NQÇİ-də işçilərin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Dəniz neftçiləri bizim kadr ehtiyatlarımızın qızıl fondunu təşkil edir. Bu gün SOCAR-ın rəhbərliyində təmsil olunanların əksəriyyəti Neft Daşları məktəbini keçmiş şəxslərdir. Biz bununla fəxr edirik. İldə bir neçə dəfə rəhbərliyin dəniz mədənlərinə, ilk növbədə Neft Daşlarına baş çəkməsi şirkətimizdə artıq bir ənənə halını almışdır. Yubiley ərafəsində də polad dirəklər üzərində yaradılmış doğma şəhərciyimizə səfər etdik, keçmiş iş yoldaşlarımızla, yeni nəslin nümayəndələri ilə görüş-dük, Neft Daşlarının problemləri ilə maraqlandıq, görülcək işləri müzakirə etdik, nahar süfrəsi ətrafında səmimi söhbət apardıq. Şəhərciyin ərazisində, yataqxana korpuslarında, səmşişin gəmisinə minib-düşmə meydançasında təmir işləri həyata keçirilmiş, 1000-ə yaxın ağac və 8000 gül kolu alınaraq mərkəzi parkda əkilib.

Dəniz neftçilərinin özlərinə məxsus şanlı ənənələri var və hazırda Neft Daşlarında estafeti ələ almış gənc nəsil o ənənələri sədəqə ilə yaşadır. Ölkənin ictimai həyatında yaxından iştirak etmək bu ənənələr içində xüsusi yer tutur. Son illərdə cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında respublikamızda aparılan sosial-iqtisadi inkişaf proseslərinə dəyərli töhfələr verən dəniz neftçiləri möhtərəm Prezidentin islahatlar kursunu ürəkdən dəstəklədiklərini, qarşıda duran vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün əllərindən gələni edəcəklərini bildirdilər.

Vətənimiz Azərbaycanın dayanıqlı inkişafının uzunmüddətli təminatına yönəlmiş uğurlu islahatlar siyasəti ilə cəmiyyətimiz və dövlətimiz faktiki olaraq yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. İqtisadiyyatın şəxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun gücləndirilməsi islahatların əsas hədəfləridir. Bu mərhələdə SOCAR-ın üzərinə qeyri-neft sektorunun ölkə iqtisadiyyatının əsas gəlir mənbəyinə çevrilməsi üçün etibarli zəmin yaratmaq vəzifəsi düşür. Bunun üçün qısa müddətdə qarşıda duran bir sıra məsələləri həll etməliyə: neft hasilatının təbii azalmasını mümkün qədər ləngitməli, təbii qaz hasilatını artırmaqla neft gəlirlərinin azalmasını tarazlaşdırmaqla, fasiləsiz xammal təchizatı ilə qeyri-neft sektorunun inkişafını stimullaşdırmaqla, kimya sənayesini genişləndirməli və mövcud neft-qaz-kimya kompleksini şəxələndirməli, yeni bazarlara daxil olaraq əlavə gəlir mənbələri yaratmalı, SOCAR-ı müasir enerji şirkətləri səviyyəsində rəqəmsal şirkətə çevirməliyə. Qeyd etməliyəm ki, artıq bütün bu istiqamətlərdə məqsədyönlü addımlar atılmış, müsbət nəticələr əldə olunmuşdur. Artıq mədənlərimizdə, o cümlədən Neft Daşlarında məlumatların rəqəmsal modullarla idarə olunmasına başlanılmışdır və yaxın gələcəkdə neft-qazçıxarma işlərinin səmərəsini artırmaq üçün SOCAR rəqəmsal şirkətə çevriləcəkdir.

Neft Daşlarında ilk neftin çıxarılmasının 70 illiyi Azərbaycan neft-qaz sənayesinin və bütün xalqımızın bayramıdır. Xalqımız Neft Daşlarının təməlini qoymuş Yusif Səfərovun, Ağaqaşın Əliyevin, Məxəmməd Əliyevin və onun briqadasının üzvlərinin, neft-qaz sənayesinin görkəmli təşkilatçısı Sabit Orucovun, Neft Daşlarının sonrakı inkişafında mühüm rol oynamış Qurban Abasovun, Nəsrulla Babayev, Solomon Qroştəyinin, Əhəd Yaqubovun, Viktor Naqayevin, Bəxtiyar Məmmədovun, Fərid Səmədovun, Bəhəmə Hacıyevin, Akif Cəfərovun, Həzrət Xadikovun, Mübərə Məmmədovun, Xanoğlan Bayramovun, Səyyad İbrahimovun, Fərid Həməzəyevin, Əhməd Zeynalovun, bu gün öz tövsiyələri ilə neft sənayesi işçiləri üçün mayak rolunu oynayan ağsaqqal akademikimiz Xoşbəxt Yusifzadənin əməyini yüksək qiymətləndiririk. Neftçilərimizin gənc nəslin onların əmək yolunu davam etdirməsindən şəfərləndirik.

Bu gün Neft Daşları abad bir dəniz şəhəridir. Bu şanlı yubiley günlərində biz aydın görürük ki, Neft Daşlarının perspektivləri hələ böyükdür. Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Neft Daşları hələ bundan sonra da uzun illər Azərbaycanın iqtisadi cəhətdən gücləndirilməsinə layiq qatılacaq xidmət edəcəkdir.

Rövnaq ABDULLAYEV,
SOCAR-ın prezidenti,
Milli Məclisin deputatı

Neft Daşları Azərbaycanın strateji dayaq nöqtəsidir

Neft Daşları dənizdə neft hasilatının və ölkəmizin ikinci neft bumasının başlanğıc nöqtəsi, dənizdə gələcəkdə işlənməsi nəzərdə tutulan neft-qaz yataqlarını birləşdirən əsas infrastruktur düyünüdür

1949-cu ilin 7 noyabr günü Bakı şəhərindən 110 kilometr şimal-şərqdə, Xəzər dənizində qazılmış neft quyusunun fontan vurməsi ilə dünya neft sənayesinin inkişafında yeni bir dövrün - açıq dənizdə stasionar platforma üzərində neft hasilatının başlanğıcı qoyulmuşdur. İndi, demək olar, bütün okean və dənizlərdə axtarış-keşfiyyət və hasilat işləri aparılır. "Neft Daşları" yatağının keşfi edilməsi təkcə keçmiş SSRİ-ni əhatə edən - Xəzər, Oxot, Bərəns dənizlərində, Qara dənizdə deyil, həm də dünyanın bütün dəniz və okeanlarında - Meksika körfəzində, Şimal dənizində axtarış-keşfiyyət işlərinin inkişafına güclü təkan verdi. Hazırda dünya üzrə axtarış-keşfiyyət işlərinin və karbohidrogen hasilatının əhəmiyyətli hissəsi dəniz akvatoriyalarının payına düşür. Okean və dəniz şəllərində işlərin miqyası sürətlə genişlənir. Suyun dərinliyi min metrədən çox olan sahələrdə karbohidrogen ehtiyatlarının mənbəsinə tapılması prosesi gedir və biz fəxrle deyə bilərik ki, bu böyük prosesin əsası qəhrəman Azərbaycan neftçiləri tərəfindən qoyulmuşdur.

"Neft Daşları"nın keşfi və istismarı Azərbaycan neft sənayesinin inkişafının yeni pilləsinə qaldırır, qazanılan təcrübə Xəzərin digər sahələrində axtarış-keşfiyyət işlərinin sürətlənməsinə təkan verdi, qısa müddətdə yeni neft-qaz yataqlarının tapılmasına və işlənməsinə yol açdı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Yeni neft strategiyasının maddi və elmi təməli məhz "Neft Daşları" ilə qoyulmuşdur".

Neft Daşlarının inkişaf tarixi Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. O, hələ keçmiş sovetlər dövründə respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə dəniz neftçilərinin əməyini daim yüksək qiymətləndirmiş, dəfələrlə Neft Daşlarına səfər etmiş, vəziyyətlə yerində tanış olaraq, mövcud problemlərin həlli üçün müvafiq tapşırıqlar vermiş, məsələləri şəxsi nəzarətdə saxlamışdır. Ulu Öndərin Neft Daşlarının 25 illik yubileyində neftçilər qarşısında qoyduğu vəzifələr isə həqiqətən tarixi əhəmiyyət kəsb edirdi. O vaxt Xəzər dənizinin 40 metrədən dərinliyində yerləşən yataqlar artıq keşfi edilmişdi. Ulu Öndər neft-qaz sənayesinin inkişafı istiqamətində mövcud elmi bilikləri ümumləşdirərək dənizin 100 metrədən artıq dərinliklərində işə başlamaq təşəbbüsü ilə çıxış etdi. Neftçiləri bu təşəbbüsü böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşıladı və tezliklə Neft Daşlarının işlənməsi təcrübəsindən istifadə olunmaqla bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatının gücləndirilməsi üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edən "Günəşli", "Çıraq", "Azəri" və digər yataqlar keşf olundu. Ulu Öndərin diqqət və qayğısı dənizdə neft-qaz sənayesinin müasir infrastrukturuna təchiz olunmasında həlledici rol oynadı. O zaman keçmiş SSRİ-də yeganə ixtisaslaşdırılmış Neft Donanması Bakıda formalaşdı və dənizin dərin sulu hissələrində işlərin səmərəli aparılması üçün zəruri əhəmiyyət kəsb edən "Xəzər" və "Səli" tipli 10-dan artıq yarımadalma və özüqalxan qazma qurğusu, seysmik, mühəndis-geoloji elmi-tədqiqat gəmiləri, kran və borudüzən gəmilər, səmşişin və təchizat gəmiləri və digər texnika və avadanlıqlarla komplektləşdirildi. Heydər Əliyev şəxsi nüfuzundan istifadə edərək hazırda onun adını şəfərlə daşıyan və dəniz neft-qaz platformalarının inşasını uğurla həyata keçirən Bakı Dərin Özlülər Zavodunun Azərbaycanada tikilməsinə nail oldu. Ulu Öndər həmin dövrdə görülmə işlərin tarixi miqyaslarından danışarkən deyirdi: "Neft Daşları XX əsrdən XXI əsərə atılmış bir körpüdür. Yeni neft strategiyasının maddi və elmi təməli də məhz Neft Daşları ilə qoyulmuşdur".

Ötən 70 il ərzində Neft Daşları böyük bir qəhrəmanlıq yolu keçərək nəhəng istehsal-yaşayış kompleksinə çevrilmişdir. Burada indiyədək 1939 quyu qazılmış, 200 kilometrədən artıq estakada, 333 istehsal meydançası tikilmiş, 100 kilometrərlə neft, qaz, su kəməri-

Hasilatının pik səviyyəsində - 1967-ci ildə Neft Daşlarında 7,6 milyon ton neft hasil olunmuşdur ki, bu da Azərbaycanın o dövrdə ümumi neft hasilatının 1/3 hissəsi idi. Hazırda Neft Daşlarında istismar fondunda olan 406 quyunun 399-u fəaliyyətdədir, yataq üzrə gündəlik hasilat 3050 ton neft, 300 min kubmetr qaz təşkil edir. Sulaşma göstəricisi 30 faiz təşkil edir ki, bu da işlənmənin son mərhələsində olan yataq üçün kiçik göstəricidir.

On il bundan əvvəl möhtərəm Prezident İlham Əliyev Neft Daşlarının 60 illik yubileyi mərasimində etdiyi dərin məzmunlu çıxışı zamanı bizim qarşımızda yatağın işlənmə perspektivlərinin, rentabelliyyətinin və hasilatın artırılması istiqamətində mühüm vəzifələr qoymuşdu. Qürur hissi ilə deyə bilərik ki, onun tapşırıq və tövsiyələri dəniz neftçilərimizin əməli fəaliyyət proqramına çevrilmiş,

faiz artmışdır. İllik neft hasilatı 2010-cu ildə 904 min ton idisə, 2017-ci və 2018-ci illərdə 1 milyon tondan artıq olmuşdur. Qaz hasilatında da ciddi artım müşahidə edilir. Ötən il yataqdan 81,2 milyon kubmetr qaz hasil edilmişdir. "Neft Daşları" yatağında yeni özlülərin tikilməsi və onlardan quyuların qazılması davam etdirilir. Növbəti illərdə daha 5 özlülün tikintisi və quyuların qazılması planlaşdırılır.

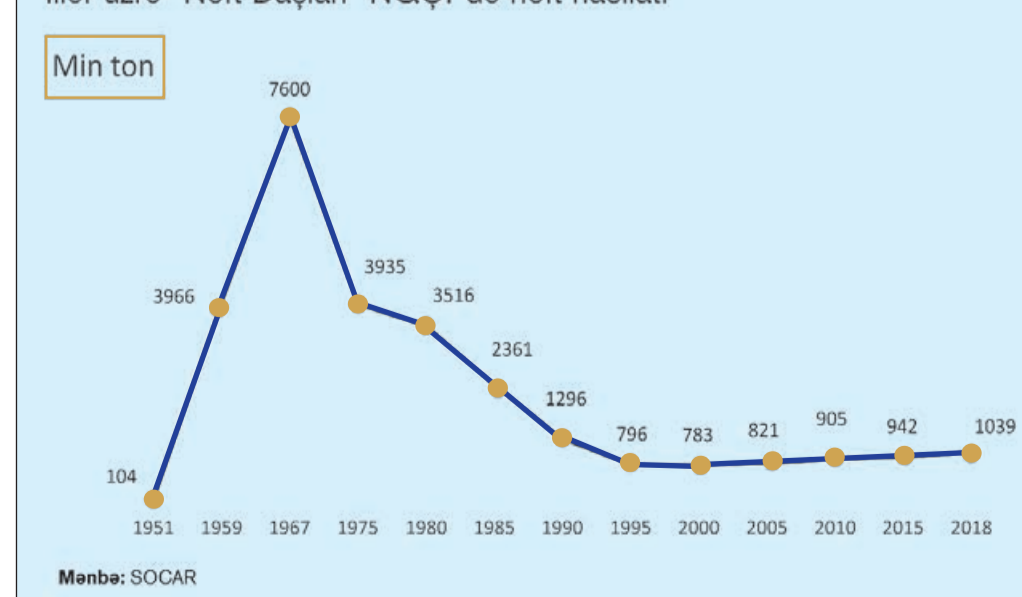
Bu gün artıq SOCAR və onun müəssisələri, eləcə də digər Azərbaycan neft və qaz şirkətləri dünya üzrə təbii qazın əsas müasir texnologiyaları tətbiq etməyə imkan yaradır. Ən mürəkkəb geoloji struktur şəraitində qazma, hasilat işləri aparılır, dənizin dərin sulu hissələrində platformalar quraşdırılır, yüksək təzyiqli şəraitdə quyular qazılır, maliyyə və üfüqi istiqamətdə qazma işlərinin aparılması üçün yeni metodlardan istifadə edilir və

nan, çevik, müasir və rəqabətədayamlı transmilli şirkətə çevirməkdir. Bu istiqamətdə əhəmiyyətli uğurlar əldə edilmişdir. SOCAR dünya bazarlarına inamla daxil olaraq, özünə layiqli yer tutmuşdur və mövqelərini gücləndirməkdədir. İndi biz, demək olar, bütün qiymətlərdə fəaliyyət göstəririk. Ötən il 40 ölkənin 100-dən çox məntəqəsində müxtəlif kommersiya əməliyyatları həyata keçirilib ki, bu da SOCAR-ın nə qədər geniş və inkişaf etmiş qlobal ticarət və infrastruktur şəbəkəsinə malik olduğunu göstərir. Həmin şəbəkəyə müxtəlif ölkələrdə neft və qaz məhsullarının neqli üçün zəruri olan magistral boru kəmərləri, gəmilər, liman terminalı və s. imkanlar daxildir. Biz biznes portfelimizi davamlı olaraq diversifikasiya etməklə beynəlxalq bazarlarda payımızı durmadan artırmaq xətti götürmüşük və müəmməd olaraq xətt üzrə məqsədyönlü tədbirlər görürük. Bir sözlə,

can Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sözləri ilə söyləsək, "Neft Daşları olmadan Azərbaycanda heç bir böyük neft və yaxud qaz hasilatı layihəsi mümkün deyildir. Bizim bütün xətlərimiz və gələcəkdə istismara veriləcək yeni layihələr hamısı Neft Daşlarında birləşir". Bu, həqiqətən də belədir. Yaxın illərdə biz "Abşeron", "Ümid" yataqlarında, "Qarabağ", "Babək", "Şəfq", "Asiman", "Əşraf", "Dan ulduzu", "Aypara" strukturlarında genişmiqyaslı axtarış-keşfiyyət və hasilat işlərinə başlamağı planlaşdırırıq. Bütün bu planların mərkəzində SOCAR-ın əldə etdiyi başlıca kommunikasiya düyününə çevrilmiş Neft Daşları, burada qazanılmış zəngin təcrübə, yaradılmış təkmil infrastruktur, kadr potensialı dayanır. Yatağın işlənmə perspektivləri də kifayət qədər böyükdür. Hazırda qarlıq ehtiyatlar 210 milyon ton, çıxarıla bilən ehti-

salı olan qurğu lay sularını müxtəlif mərhələlər üzrə neft və mexaniki qarışıqlardan təmizləyir. Təmizlənmiş lay suları suvurucu və uducu quyulara vurulur. Məişət çirkab suları da xüsusi qurğuda təmizlənilib tam zərərsizləşdirildikdən sonra laylara vurulur. Nəticədə həm dənizin çirklənməsinin qarşısı alınır, həm də laylarda təzyiqli suları saxlanaraq, iqtisadi fayda əldə olunur. Dəniz suyunun təmizlənməsi, yaşıllıqların salınması, istilik effekti yaradan qazların atmosfərə atılmasının qarşısının alınması istiqamətində genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. SOCAR-ın ekoloji layihələri BMT səviyyəsində yüksək qiymətləndirilmiş, Dünya Bankı tərəfindən mükafatlara layiq görülmüşdür. Tullantıların idarə edilməsi Mərkəzimiz MDB və Xəzər regionunda neft sənayesi üzrə ixtisaslaşmış ilk belə obyektidir.

İllər üzrə "Neft Daşları" NQÇİ-də neft hasilatı

Son 25 ildə Neft Daşları NQÇİ-nin neft hasilatı

Azərbaycanın və Türkiyənin daxili işlər orqanları arasında əməkdaşlığın səviyyəsi məmnunluq doğurur

Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Respublikası Daxili İşlər nazirinin müavini İsmail Çataklı ilə görüşüb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə V.Eyvazov dövlətlərimizin başçıların iradəsi və qarşılıqlı səfərləri nəticəsində dost və qardaş ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin daha da dərinləşdiyini məmnunluqla vurğulayıb.

Cəmiyyət həyatının bütün istiqamətlərində olduğu kimi, ölkəmizdə təhlükəsizlik

sahəsinin də möhkəmləndirilməsinə və inkişaf etdirilməsinə xüsusi önəm verildiyini diqqətə çatdıran general-polkovnik Vilayət Eyvazov bu gün Azərbaycan polisinin, Daxili Qoşunların peşəkarlığına fəaliyyət göstərdiyini, ictimai asayişin qorunmasında, cinayətkarlıqla mübarizədə aparıcı hüquq mühafizə orqanı kimi öz yerini tutduğunu xüsusi qeyd edib, qazanılmış uğurlarda Türkiyə Jandarm Qüvvələrinin, Türkiyə polisinin də dənizlərinin, xidmətinin olmasına diqqət çəkib. Buna görə Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyinin, o cümlədən Jandarm Qüvvələrinin rəhbərliyinə və kollektivinə təşəkkürünü bildiren V.Eyvazov Türkiyə Respublikasının Daxili

İşlər naziri Süleyman Soylyaya salamlarını çatdıraraq nazir müavini xahiş edib.

Səmimi görüşə və etrəfliliyə görə minnətdarlığını bildiren Türkiyənin Daxili İşlər nazirinin müavini İsmail Çataklı respublikamıza ikinci gəlişindən, ölkəmizin sürətli inkişafından, sabitlikdən, əmin-amanlıqdan, Bakinin dünyanın ən gözəl paytaxtlarından, ən təhlükəsiz şəhərlərindən biri olmasından məmnunluğunu diqqətə çatdırıb. O, qarşılıqlı faydalı işbirliyinin daha da genişlənməsinə bundan sonra da səy göstərəcəyini ifadə edib.

Söhbət zamanı tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər də müzakirə olunub.

Azərbaycan və Bolqarıstan hökumətləri arasında pensiya təminatı haqqında saziş imzalanıb

Bolqarıstan Respublikasının Əmək və Sosial Siyasət naziri Biser Petkovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizdə səfərdədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST Agentliyində Bolqarıstan nümayəndə heyəti ilə görüş olub. Görüşdə Bolqarıstan Respublikasının ölkəmizdəki səfəri Nikolay Yankov da iştirak edib.

Görüşdən əvvəl Bolqarıstan nümayəndə heyəti DOST Agentliyinin və onun 1 sayılı DOST Mərkəzinin fəaliyyəti, mərkəzdə əhaliyə göstərilən xidmətlərlə tanış olub.

Nümayəndə heyəti ilə görüşdə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev Azərbaycan və Bolqarıstan arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsində olduğunu vurğulayıb. Nazir hər iki tərəfin yüksək səviyyəli nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərlərinin əlaqələrin inkişaf etdirilməsində mühüm rolunu qeyd edib. İki ölkə arasında həm siyasi, həm iqtisadi əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün geniş potensialın mövcud olduğunu diqqətə çatdırıb.

Prezident İlham Əliyevin sosial-iqtisadi siyasətinin nailiyyətləri barədə məlumat verən S.Babayev ölkəmizin dinamik inkişafı, milli iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində əldə olunan uğurları qeyd edib. O, ölkədə aparılan siyasətin sosialyönümlü olduğunu, iqtisadi artımın ilk növbədə sosial məqsədlərə, o cümlədən əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasına yönəldildiyini vurğulayıb. Bu il həyata keçirilən iki sosial paketin ümumən

4.2 milyon vətəndaşı əhatə etməklə əhalinin rifahına ciddi dəstək olduğunu deyib, sosial ödənişlərin artırılması istiqamətində atılan inqilabi addımları diqqətə çatdırıb.

S.Babayev ölkəmizdə aparılan sosial islahatları, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsünün nəticəsi kimi dövlət sosial xidmətlərində innovativ yeniliklərin tətbiqinə, sosial sahə üzrə xidmətlərin bir pəncərədən təqdim edilməsinə imkan yaradan DOST layihəsi, layihənin mühüm üstünlükləri barədə məlumat verdi. Ölkəmizdə ildən-ilə geniş miqyas alan sosial müdafiə və aktiv əmək bazarı proqramlarını, inklüziv əmək bazarının inkişafı tədbirlərini diqqətə çatdırıb.

B.Petkov Azərbaycana səfərindən və ikitərəfli əlaqələrin inkişafından məmnunluğunu ifadə edib. O, əmək,

məşğulluq, əmək miqrasiyası, demografiya, pensiya, əlilliyi olan şəxslər, uşaq və ailə, bərabər imkanlar, sosial inteqrasiya, sosial yardım və sosial xidmət sahələrində ölkəmizdə aparılan islahatlar barədə məlumat verdi. B.Petkov qarşılıqlı maraqlı doğuran sahələrdə əməkdaşlıq təşəbbüsünün genişləndirilməsinə, həmçinin fəal təcrübə mübadilələrinə hazır olduğunu qeyd edib.

Görüşdə əmək miqrasiyasının tənzimlənməsi sahəsində Saziş layihəsinin hazırlanması prosesində də bahs olunub, əməkdaşlığın gələcək istiqamətlərinə dair müzakirələr aparılıb.

Daha sonra S.Babayev və B.Petkov "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Bolqarıstan Respublikası Hökuməti arasında pensiya təminatı haqqında Saziş"i imzalayıblar.

ABŞ-Azərbaycan Ticarət Palatasında Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı naziri ilə görüş keçirilib

ABŞ-a səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun ABŞ-Azərbaycan Ticarət Palatasının üzvləri və tərəfdaş təşkilatları ilə palatının Vaşinqtonda yerləşən ofisində görüşü keçirilib. Görüşdə palata üzvləri ilə yanaşı, palatanın direktorları Şarasinin həmsədrinə Reza Vəzir, Azərbaycan Respublikasının ABŞ-dəki səfəri Elin Süleymanov, ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAID) Azərbaycan missiyasının rəhbəri Cey Sinx, Dünya Bankının yüksək vəzifəli nümayəndələri, eləcə də ABŞ-in kənd təsərrüfatı mütəxəssislərinin qeyri-rəsmi klubu hesab olunan "Ag-salon"un bir sıra üzvləri də iştirak edib. Görüş zamanı İnam Kərimov Azərbaycanda

kənd təsərrüfatı sahəsində gedən sürətli dəyişikliklər, bu sahədə tətbiq edilən innovativ yanaşmalar, eləcə də kənd təsərrüfatı sahəsində təhsil və araşdırmaların dəstəklənməsi barədə məlumat verdi. Bildirdi ki, hazırda Azərbaycan dövləti iqtisadiyyatın prioritet sahələrindən olan kənd təsərrüfatında təhsil məsələlərinə xüsusi önəm verməklə yanaşı, fermer təsərrüfatlarını da müxtəlif proqramlar vasitəsilə dəstəkləyir. Görüş iştirakçılarının xüsusi diqqətini çəkən məsələ dövlətə fermer arasında ünsiyyət sahəsində elektronlaşmanın aparılması olub.

Qeyd edək ki, bu il noyabrın 6-8-də Oklahoma ştatı ilə Azərbaycan arasında baş tutacaq kənd təsərrüfatı forumunda

iştirak etmək üçün Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun başçılığı ilə Azərbaycandan 20-dək kənd təsərrüfatı şirkətinin əməkdaşları ABŞ-də səfərdədirlər. Forum çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti ilə Oklahoma Dövlət Universiteti arasında əməkdaşlıq sənədi, eləcə də Gədəbəv rayonu ilə Stilvoter şəhəri arasında qardaşlaşma sənədinin imzalanması nəzərdə tutulub.

Oklahoma-Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Forumu ABŞ-Azərbaycan Ticarət Palatası (USACC), USAID-in Azərbaycan missiyası, Oklahoma ştatının Kənd Təsərrüfatı və Ticarət nazirliklərinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

AZƏRTAC

İxracda qeyri-neft məhsullarının çəkisi artır

Əvvəli 1-ci səh.

İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin "İxrac İcmalı"nın cari ilin oktyabr ayındakı məlumatlarından aydın olur ki, qeyri-neft sektorunda ixracın həcmi artıb. Belə ki, bu ilin yanvar-sentyabr aylarında qeyri-neft sektoru üzrə 1 milyard 433 milyon dollar dəyərində ixrac reallaşdı. Bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17 faiz artım deməkdir. Həmin dövrdə ən çox məhsul Rusiyaya, Türkiyəyə, İsveçrəyə, Gürcüstana, İtaliyaya ixrac olub.

Cari ilin hesabata dövründə ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında 142,3 milyon dollarla pomidor satışı liderliyini qoruyub saxlayır. Bu siyahıda ikinci yerdə qızıl (sikkə kəsilməsinə istifadə olunmayan, digər emal olunmamış formalarda), üçüncü yerdə qaşığı təmizlənməmiş meşə fındığı qərarlaşıb.

Hesabat dövründə idxal-ixrac məhsullarında meyvə-tərəvəz, plastik kütlə, alüminium, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, eləcə də elektrik enerjisi, pambıq lifi, kimya sənayesi məhsulları, şəkər, pambıq ipliyi, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin ixracı üstünlük təşkil edir.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə bu ilin 9 ayında alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin ixracı 85, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 59, pambıq lifinin ixracı 38, kimya sənayesi məhsullarının ixracı 35, pambıq ipliyinin ixracı 32, meyvə-tərəvəzin ixracı 14, şəkər ixracı 12, elektrik enerjisinin ixracı 6 faiz artıb. Bu ilin sentyabr ayında qeyri-

ri-neft sektoru üzrə ixrac 136 milyon dollar təşkil edib. Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ixrac 19 faiz artıb. Cari ilin sentyabr ayında qeyri-neft qeyri-neft məhsulları üzrə ən çox mal Rusiyaya, Türkiyəyə, İsveçrəyə, Gürcüstana və Çinə ixrac edilib.

Qeyd edək ki, "İxrac İcmalı"nda həm də xidmət ixracına yer ayrılıb. Yüksək texnologiyalardan istifadə olkəməli intellektual məhsul ixracının aparılmasına da imkan yaradır. Belə ki, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında "Azerkosmos" ASC-nin xidmət ixracında əldə etdiyi gəlir onun ümumi gəlirlərinin 88 faizini təşkil edir. Təkcə bu ilin sentyabr ayında "Azerkosmos" ASC dünyanın 20 ölkəsinə 2,2 milyon dollar dəyərində xidmət ixrac edib. Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında cəmiyyətin xidmət ixracı həyata keçirdiyi əsas ölkələr ABŞ, Fransa, İngiltərə, Malayziya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləridir.

Azərbaycanın qeyri-neft sektorunda istehsal etdiyi məhsul keyfiyyəti olduğu üçün dünya bazarında özünə alıcı tapmaqla bəzən özünü də qana bilər. Bunun nəticəsidir ki, cari ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində Azexport.az portalına 436,4 milyon dollar dəyərində ixrac sifarişləri daxil olub. Bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,4 faiz artım deməkdir. Təkcə cari ilin sentyabr ayında portala daxil olan ixrac sifarişlərinin dəyəri 37,1 milyon dollar təşkil edib. Bu ilin 9 ayında portala ixrac sifarişləri əsasən Rusiya, Türkiyə, Hindistan, ABŞ və İngiltərədən gəlib.

Cari ilin sentyabr ayında Azexport.az portalına ən çox ixrac sifarişli tütün, toyuq əti və yumurtası, fındıq ləpəsi, pambıq yağı, şərab, nar, soğan, kosmetik vasitə, tibbi tənzif, mebel dəsti, boya, qənnadı məhsulu, mineral su, sarımsaq, meyvə konsentrasi, təzə meyvə, mürəb-

bə, tikinti materialı, süd məhsulları, zəli və s. mallara daxil olub.

Məlumat üçün qeyd edək ki, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində (30-dək ay ərzində) Azexport.az portalına dünyanın 136 ölkəsindən daxil olan ixrac sifarişlərinin dəyəri 1 milyard 425,5 milyon dollar təşkil edib.

"İxrac İcmalı"nda göstərilir ki, bu ilin oktyabr ayında "Bir pəncərə" İxracat Dəstək Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilən qeyri-neft ixracının dəyəri 18,1 milyon dollar olub. 2019-cu ilin yanvar-oktyabr ayları ərzində "Bir pəncərə" İxracat Dəstək Mərkəzi tərəfindən yüzlərlə sahibkara ixracatla bağlı müvafiq sertifikatlar verilib və bunun nəticəsində 118 milyon dollar dəyərində qeyri-neft ixracı həyata keçirilib.

Rüstəm KAMAL, Ağgəli MƏMMƏDOV (foto), "Azərbaycan"

2040-cı ildə dünyada indikindən xeyli çox enerji istehlak ediləcək

"Keçən il dünyada əvvəlkindən daha çox enerji istehlak ediləcək. Bunun da iki əsas səbəbi var. Birinci səbəb iqlimlə bağlıdır, ikincisi isə sosial-iqtisadi sahələrin inkişafı ilə izah olunur".

Bu fikirlər BP şirkətinin Rusiya və MDB üzrə baş iqtisadçısı Vladimir Drebentsova məxsusdur və onları Azərbaycanın neft-qaz məzmununda yazan jurnalı ilə əməkdaşlıqda hazırlayıb. İqtisadçı bildirib ki, havanın temperaturu enerji istehlakına birbaşa təsir edir. Əgər həddindən artıq soyuq və ya isti olarsa, havanın normadan yuxarıdursa, əksinə, soyutma lazımdır. İkinci amil isə yeni müəssisə və obyektlərin, qurğuların və avadanlıqların işə düşməsidir. Belə ki, bunların hər biri enerji ilə fəaliyyət göstərir, yaxud hərəkətə gəlir.

2007-2017-ci illərə nisbətən ötən il neftin, qazın, kömürün, bərpə olunan enerjinin istehlakı çoxalıb. Başqa sözlə, bu mənbələrin istehlakı son on ilə nisbətən iki dəfə artıb.

Proqnozlara görə, dünyaya getdikcə daha çox enerji resursları lazım olacaqdır.

Çünki ölkələr inkişaf etdikcə istehlak da artacaq. 2040-cı ildə 2020-ci ilə nisbətən 30 faiz çox enerjiyə ehtiyac yaranacaq.

Əhalinin çoxalması bu tələbatı daha da artırır. Belə ki, əhalinin sayı artıqca soyuducu, kondisioner, kompüter, televizor və digər cihazlardan istifadə də genişlənir.

2040-cı ildə insanların və iqtisadiyyatın o cümlədən neftə ehtiyacı artacaq. Maraqlıdır ki, həmin vaxt Hindistan Çindən çox yanacaq istehlak edəcək. Dünyada günəş enerjisinə tələbat 10, külək enerjisinə 5 dəfə artacaq.

Sözünə görə dövrdə bir sıra digər enerji mənbələri ilə yanaşı, qazın da istehlakının artacağı gözlənilir. Bu, yaxşı hal kimi izah olunur. Çünki

qazdan istifadə kömürün işlədilməsinə azaldır. Kömürdən istifadə ətraf mühitə daha çox ziyan vurur, yəni havaya zərərli qaz atılır. Qazdan istifadə zamanı isə atılanın həcmi bir o qədər çox olur. Bu səbəbdən də 2050-ci ilədək qarşıda kömürün qazla daha çox əvəz edilməsi məsələsi dayanır.

Atıqlardan söz düşmüşkən, enerji istehlakı nəticəsində yaranan atıqların həcmi azalmır. Doğrudur, artım o qədər də böyük deyil, lakin mövcuddur. İstehlak artıqca atıqların artması qarşısını almaq proses sayılıb, hər halda onların azaldılması vacibdir.

Hasılat göstəricilərinə gəldikdə isə, keçən il neft-qazın ən çox ABŞ-də artıb. Əgər əvvəllər bu, əsasən

Səudiyyə Ərəbistanına aid idisə, indi birinciliyi ABŞ əldə edib, rekord həcmə neft çıxarıb. Bu ölkədə hasilatın səmərəliliyini göstərən xətt də daim yüksəlir. Yeni burada bir qurğu ilə daha çox neft hasil edilir. Maya dəyəri aşağı düşür. Son beş ildə burada eyni həcm az məsrəflə hasil olunur.

Eyni sözləri qaz haqqında da demək olar. Əgər 2010-cu ildə qaz hasilatının artımı ən çox Rusiyada olmuşdursa, 2018-ci ildə bu göstərici üzrə birincilik ABŞ-in payına düşüb.

Bu qeydlər Vladimir Drebentsovun hazırladığı "BP-nin dünya enerjisinə dair statistik icmal" və "BP-nin enerji perspektivlərində baxış - 2040" nəşrlərində də öz əksini tapıb. Qeyd edək ki, Vladimir Drebentsov BP-nin Rusiya üzrə vitse-prezidenti vəzifəsində də çalışıb, Rusiya hökumətinin ekspertlər şurasının üzvüdür. O, 1982-1993-cü illərdə Rusiya Elmlər Akademiyasının ABŞ və Kanada Tədqiqatları üzrə İnstitutunda baş elmi işçi olub. Bundan sonra 2006-cı ilədək Dünya Bankında baş iqtisadçı vəzifəsində işləyib. BP-də çalışdığı isə artıq 13 ildir.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

AÇG-də və "Şahdəniz" də hasilat sabitdir

Azərbaycandan neft və qazın ixracı da əhəngdar həyata keçirilib

Cari ilin ilk üç rübündə "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG), "Şahdəniz", Bakı-Tbilisi-Ceyhan və BP-nin Azərbaycan operatorluq etdiyi digər layihələrdə və həyata keçirilən əməliyyatlarla qazanın uğurlu açılıbları.

Şirkətdən aldığımız məlumatla bildirilir ki, ilin ilk 9 ayında AÇG-dən hasilat sabit və təhlükəsiz şəkildə davam edib. Bu yataqlar blokdundan hər gün orta hesabla 541 min barel, ümumilikdə 448 milyon ton neft hasil olunub. AÇG-nin işlənməsinin növbəti mərhələsi olan "Azəri Mərkəzi Şərq" layihəsinə aprel ayında sanksiya verilib.

Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri ilə ilin əvvəlindən oktyabrın 1-dək təqribən 24 milyon ton (177 milyon bareldən çox) xam neft ixrac olunub. Bu neftlə Ceyhanda 222 tanker yüklənib.

"Şahdəniz" də işlər müvəffəqiyyətlə davam edir. Doqquz ay ərzində "Şahdəniz Alfa" və "Şahdəniz Bravo" platformalarından ümumilikdə 12,2 milyard standart kubmetr qaz və təqribən 2,6 milyon ton kondensat hasil olunub. Yatağın ərazisində yeni quyular qazılır.

BP Xəzərin Azərbaycan sektorunda bir sıra perspektiv bloklarda geoloji kəşfiyyat işləri də aparılır. Hazırda "Şəfəq-Asiman", D230 bloklarında, eləcə də Abşeron yarımadasının dayazsulu hissəsində işlər qrafikə uyğun irəliləyir.

Doqquz ayın yekunlarına aid hesabatda eləcə də şirkətin Azərbaycan davamlı sosial-iqtisadi inkişafına dəstək verən layihələrindən bahs edilir.

KOB-lar üçün onlayn təlim platforması yaradılır

Startapların, mikro, kiçik və orta biznes subyektlərinin "ömür boyu öyrənmək" imkanlarının təmin edilməsi məqsədilə İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) tərəfindən mütəmadi olaraq təlim, seminar, treninq və digər maarifləndirici tədbirlər təşkil edilir.

Bu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində KOBİA tərəfindən Bakıda və ölkə regionlarında yerli və xarici ekspertlər tərəfindən sahibkarların maarifləndirilməsi, onların bilik və bacarıqlarının artırılması, peşə hazırlığı səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün 16 təlim, 7 onlayn tədbir, 6 seminar, 2 "dəyirmi masa" və digər maarifləndirici tədbirlər keçirilib. Biznesin inkişafı, korporativ idarəetmə, dövlət-özəl tərəfdaşlığı, maliyyə savadlığının artırılması, dövlət satınalmaları və s. mövzularda təşkil edilmiş tədbirlərdə 7 minə yaxın sahibkar iştirak edib.

Tədbirlərdə sahibkarlara nəzəri məlumatlarla yanaşı, müxtəlif müəssisə və təsərrüfatlarda praktik bilik və bacarıqların təqdim olunub, biznes sahəsində uğur qazanmış iş adamları ilə təcrübə mübadiləsinin aparılması təşkil edilib.

Hazırda KOBİA tərəfindən müasir dövrün tələblərinə uyğun yeni onlayn təlim sisteminin yaradılması istiqamətində işlər aparılır.

Noyabrın 6-dək ölkə üzrə pambıq qəbulu məntəqələrinə 270 min 993 ton məhsul təhvil verilib.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildiriblər ki, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 34,7 faiz çoxdur. Keçən il noyabrın 6-dək 201 min 212 ton pambıq tədarük olunmuşdu.

Bu il Azərbaycanda 10011 hektar ərazidə pambıq ekilib. Saatlı (13741 hektar), Ağcabədi (10452 hektar), Biləsuvar (10257 hektar), Bərdə (10140 hektar), Beyləqan (9706 hektar), Səbirabad (8630 hektar) və İmişli (7492 hektar) ən çox pambıq ekini aparılmış rayonlardandır.

Qeyd edək ki, pambıqçılıq kənd təsərrüfatının yüksək əməkverməliliyi ilə seçilən sahələrindən biridir. Ötən il müqayisədə 2019-cu ildə 20 rayon üzrə pambıq ekən fermerlərin sayı 2373 nəfər artaraq, 18000 nəfərə çatıb. Pambıqçılığın inkişafı yüngül sənayenin inkişafına təkan verməklə yanaşı, əhalinin məşğulluğunun artmasında da müsbət rol oynayıb. Hazırda ölkəmizdə 23 pambıq zavodu, 7 iplik istehsalı fabriki, 3 pambıq yağı istehsalı

Pambıq qəbulu məntəqələrinə 271 min tona yaxın məhsul təhvil verilib

Rayonlar	06.11.2019-cu il tarixə pambıq tədarükünə dair operativ məlumat			06 noyabr tarixə pambıq qəbulu məntəqələrinə təhvil verilibmiş, ton		
	2019-cu il	2018-ci il	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən	2019-cu il	2018-ci il	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən
Respublika üzrə cəmi	10011,7	13251,0	75,5%	270993,83	201121,75	134,7%
Ağcabədi rayonu	10452,3	10000,0	104,5%	30000,74	20906,77	143,5%
Ağdam rayonu	2600,0	3100,0	83,9%	6802,92	4916,37	138,4%
Ağdaş rayonu	-	3185,0	-	-	3422,42	-
Ağsu rayonu	1000,0	2600,0	38,5%	888,61	1687,45	52,7%
Beyləqan rayonu	9706,1	9560,0	101,5%	27256,26	18793,80	145,0%
Bərdə rayonu	10140,0	9630,0	105,3%	31120,43	21517,14	144,6%
Biləsuvar rayonu	10257,7	12000,0	85,5%	26867,97	18988,66	141,5%
Cəlilabad rayonu	507,7	505,0	100,5%	966,37	1009,50	95,7%
Füzuli rayonu	800,0	2100,0	38,1%	1474,93	1808,47	81,6%
Goranboy rayonu	3102,2	5000,0	62,0%	6875,49	7200,03	95,5%
Hacıqabul rayonu	400,0	1300,0	30,8%	503,10	1012,76	49,7%
İmişli rayonu	7492,3	13645,0	54,9%	17936,79	15698,80	114,3%
Kürdümür rayonu	2809,2	5030,0	55,8%	5661,48	5822,20	97,2%
Neftçala rayonu	5087,0	7000,0	72,7%	14913,31	9083,44	1,6 dəfə
Saatlı rayonu	13741,0	15815,0	86,9%	38572,93	26663,48	144,7%
Səbirabad rayonu	8630,0	13055,0	66,1%	23142,21	14965,33	1,5 dəfə
Salyan rayonu	4782,7	7055,0	67,9%	14607,74	9164,36	1,6 dəfə
Samux rayonu	-	400,0	-	-	875,85	-
Tərtər rayonu	3427,2	3300,0	103,9%	11517,32	7092,81	1,6 dəfə
Ucar rayonu	500,0	2500,0	20,0%	914,92	1402,97	65,2%
Yevlax şəhəri	2406,8	2500,0	96,3%	6082,17	4917,91	123,7%
Zardab rayonu	2264,0	3232,0	70,0%	4888,14	4262,23	114,7%

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi

müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Ümumilikdə, pambıqçılığın inkişafı təxminən 200 mindən çox insanın əsas gəlir mənbəyini formalaşdırır. AZƏRTAC respublikada pambıq tədarükünə dair noyabrın 6-na olan operativ məlumatı təqdim edir.

Özbəkistanda Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günlərinin açılışı olub

Özbəkistanın Xarəzm vilayətinin mərkəzi Ürgənc şəhərindəki Dövlət Dram Teatrında Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günlərinin açılış mərasimi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, mədəniyyət günləri Daşkənddəki səfirliyimizin nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM), "Özbəkizim" Dövlət Komitəsinin, Azərbaycanın "Kaspi" qəzeti və eyniadlı təhsil şirkətinin və Xarəzm vilayət hakimiyyətinin dəstəyi ilə keçirilir.

Mərasimdə Azərbaycan və Özbəkistandan mədəniyyət, ədəbiyyat və incəsənət xadimləri, jurnalistlər iştirak ediblər.

Tədbiri Xarəzm vilayətinin hakimi Fərxad Ermanov açaraq iki milyona yaxın əhalisi, qədim tarixi və zəngin mədəniyyəti olan vilayətdə Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günlərinin təşkilinin böyük bayram olduğunu bildirdi. Vilayət rəhbəri dili, mədəniyyəti, adət-ənənələri, dini və ruhu bir olan Azərbaycanla münasibətlərin Özbəkistan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd etdi. O, Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevini iştirakı, orada keçirilən görüşlər barədə danışıb, Özbəkistanın Türk Şurasının təməli qoyulmuş üzvlük olmasının böyük sevincə qarşılandığını vurğulayıb.

AMM-in direktoru Samir Abbasov deyib ki, hər il Özbəkistanın müxtəlif şəhərlərində mədəniyyət günləri keçirilir və bu tədbirlərdə dünyanın heyran qoyan zəngin mədəniyyətimiz, Azərbaycan xalqının yaratdığı mədəni irs nümunələri nümayiş etdirilir. O, Türk Şurasının Bakıda keçirilən Zirvə görüşü çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistanın dövlət başçısı Şavkat Mirziyoyevlə görüşü zamanı səsləndirilən fikirləri yada salıb, bu görüşün ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə təkan verəcəyini vurğulayıb.

Samir Abbasov xalqlarımız arasında oxşar, ortaq dəyərlər haqqında danışıb, Azərbaycanın muğam, aşıq

və xalçaçılıq sənətinin, Qobustan və Azıx mağarası kimi qədim yaşayış məskənlərinin ölkəmizin qədim tarixi və zəngin mədəniyyətini dünyaya bir daha nümayiş etdirdiyini söyləyib.

"Kaspi" qəzetinin təsisçisi, yazıçı-publist Sonə Vəliyeva iki xalq arasında ədəbiyyat sahəsində əməkdaşlıq, Nizami Gəncəvi, Əlişir Nəvai, Məhəmməd Füzuli, Əbdülhəmid Çolpan, Hüseyn Cavidin irsi arasındakı ədəbi əlaqələr, dostluq münasibətləri barədə danışıb, xalqlarımız birlihdərin dəyərlərini çox olduğunu, ata-babalarımızdan bizə miras qalan Azərbaycan-Özbəkistan dostluğunu gələcək nəsillərə çatdırmaq və təbliğ etməyin vacib olduğunu qeyd etdi.

Daha sonra AMM-in hazırladığı bədii proqram təqdim olub. Konsert proqramında Azərbaycanın Əməkdar artistləri, tanınmış muğam ustaları Ehtiram Hüseynov və Bəyimxanım Vəliyeva Azərbaycan xalq mahnılarını, muğamlarını ifa ediblər.

Xanəndələri tərzdə Azərbaycanın Əməkdar artisti, 2017-ci ildə Səmərqənddə keçirilən "Şərq tərənləri" XI Beynəlxalq Musiqi Festivalının qalibi Sahib Paşazadə müraciət etdi. S.Paşazadənin tərzdə solo ifaları da alqışlarla qarşılandı.

Tədbir AMM-in nəzdindəki "Azərbaycan qızları" rəqs ansamblının milli rəqs-lərini ifa etməsi ilə davam etdi.

Qədim mədəniyyət beşiyi olan Xarəzm torpağında Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günləri çərçivəsində tədbirlər davam edir.

"Bizim həyəət" layihəsi çərçivəsində daha bir həyəət abadlaşdırılıb

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən, təməlsiz həyətlərin abadlaşdırılmasına yönəlmis "Bizim həyəət" layihəsi uğurla davam edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, noyabrın 6-da "Bizim həyəət" layihəsi çərçivəsində abadlaşdırılan növbəti həyəət sakinlərin istifadəsinə verilib. Yenilənmiş həyəət Nizami rayonu, Rüstəm Rüstəmov küçəsi 35, 37, 39 və Qara Qarayev prospekti, 63 ünvanlarında 950 nəfər sakinin yaşadığı dörd bina əhatə edir.

"Bizim həyəət" layihəsinin əsas məqsədi Bakı həyətlərinin ekoloji cəhətdən təmiz və abad edilməsi, şəhər ekolojiasının sülünü təşkil edən yaşıllaqların bərpası, sağlam

nin təmin edilməsi məqsədilə ərazidə yuxarıda qeyd olunan kameraları quraşdırılıb.

Sakinlərin istəkləri və maraqları nəzərə alınaraq, həyətdə yeni işıqlandırma dirəkləri quraşdırılıb, binaların fasadları, dam örtükləri və giriş hissələri tam təmir olunub, blokla yeni demir qapılar quraşdırılıb. Həyətin ərazisindəki mövcud yaşıllaqların bərpası ilə yanaşı, əlavə olaraq 50 addad ağac və kol ekilib, 3 min kvadratmetr ərazidə yaşıllaq zolağı salınıb. Həmçinin sakinlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə ərazidə müşahidə kameraları quraşdırılıb.

Sözgedən layihənin Bakının bütün rayonlarında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar paytaxtımızın abadlaşdırılmasına etiyacı olan həyətləri haqqında məlumat və tövsiyələri IDEA İctimai Birliyinə təqdim edilmiş xahiş olunur.

Ölkədə nağdsız dövriyyənin həcmi sürətlə artır

Bu barədə İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı noyabrın 6-da Bakıda keçirilən IV Beynəlxalq Bankçılıq Forumunda danışıb.

V.Qasımlı deyir ki, Azərbaycanda nağdsız cəmiyyətin qurulması istiqamətində icrası nəzərdə tutulan tədbirlər kompleks xarakter daşıyır və "Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi", "Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi" və "2018-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəqəmsal ödənişlərin genişləndirilməsi üzrə Dövlət Proqramı" və digər sənədlərdə nəzərdə tutulub. Bu tədbirlər vergi sisteminin optimallaşdırılması, zəruri infrastrukturun qurulması, maliyyə savadlılığının artırılması kimi tədbirlərdən ibarət tədriji tədbirlər sisteminin tətbiqi dairəsinin genişləndirilməsi kimi genişspektrli sahələri əhatə edir.

V.Qasımlı həmçinin qeyd etdi ki, rəsmi məlumatlara əsasən, bu gün Azərbaycanda hər 10 min nəfərə təqribən 7,2 min ödəniş kartı, 2,5 bankomat, 65 POS-terminal düşür. Pensiyalar, təqaüdlər, sosial müavinətlər, büdcə təşkilatlarında və özəl sektordə fəaliyyət göstərən müəssisələrdə əməkdaşları kart vasitəsilə verilir. Mövcud statistikada da artıq müvafiq istiqamətdə müsbət nəticələr olduğunu, həmçinin əhəlihdə nağdsız istehlak vərdişlərinin yaranmasını deməyə əsas verir: "Xüsusilə debet və kredit kartları vasitəsilə aparılan ölkədaxili əməliyyatlarda nağdsız dövrriyyənin xüsusi çəkisi 2019-cu ilin avqust ayının göstəricilərinə əsasən, 2016-cı ildə müqayisədə əməliyyatların sayı parametrləri üzrə 1,7 (26 faizdən 44 faizədək), əməliyyatların həcm göstəriciləri üzrə isə 2 dəfə (9,2 faizdən 19,9 faizədək) artıb. Bütün bu tədbirlər nəticəsində iqtisadi dövrriyyənin şəffaflaşdırılmasına, gizli iqtisadiyyatın məhdudlaşdırılmasına, vergi bazasının genişləndirilməsinə, əhəlinin və müəssisələrin maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının artırılmasına, bank sektorunun investisiya imkanlarının yaxşılaşdırılmasına nail olunaq".

V.Qasımlı onu da diqqətə çatdırıb ki, strateji yol xəritələrində rəqəmsallaşmanın birbaşa və dolaylı iqtisadi təsirləri hesablanıb: "Rəqəmsal ödənişlərin geniş tətbiqi ölkədə gizli iqtisadiyyatın həcmi əhəmiyyətli dərəcədə azalması, ödəmələrin uçotunun aparılmasına, iqtisadiyyatda yaranan əlavə dəyər təşkilində rəqəmsallaşdırılmasına və vergi daxilolmalarının artmasına zəmin yaradır. Bu prioritetin həyata keçirilməsi ticarət əməliyyatları və hesablaşmalarda, ümumiyyətlə, maliyyə sistemində şəffaflığın daha da artırılmasına şərtləndirəcək. Tənzimləmə mexanizminin nəzərdə keçirilməsi və müvafiq dəyişikliklərin edilməsi hesabına rəqəmsallaşma maliyyə-bank sektorunda effektivliyin artırılmasına səbəb olacaqdır".

"Azərbaycan"

Mirzə Şəfi Vazehin kitabı Berlində təqdim edildi

Müəllimi ona Şərq poeziyasının sirlərini öyrətdi, məşhur olub varlanmasına öz töhfəsini verdi, o da müəlliminə xilaf çıxmadı, onu alman oxucusuna təqdim edərək Avropada tanıtdı. Söhbət görkəmli Azərbaycan şairi Mirzə Şəfi Vazehdən və onun alman tələbəsi Fridrix fon Bodenstedtdən gedir.

Noyabr ayının 1-də "Xalq Bank"ın, "Q Gallery Berlin" in və Azərbaycanın Almaniyadakı səfirliyinin birgə təşkil etdikləri, dünyanın ən nüfuzlu təhsil ocaqlarından biri - Humboldt Universitetində keçirilən konfrans "Xalq Əmanəti" layihəsi çərçivəsində yeni dərc olunan, Mirzə Şəfi Vazehin "Bütün əsərləri"nin elmi ictimaiyyətə təqdimatına haş olummuşdur.

Humboldt Universitetinin professoru Eva Maria Aux çıxışında Mirzə Şəfi Vazehin yaradıcılığında, özünəməxsus poeziyasında danışıb. Vazeh yaradıcılığında rəğbət nümayiş etdirən alman professor 3 ildə dərc olunan yeni kitabı Mirzə Şəfi Vazehə layiq olduğu ehtiram, eyni zamanda onun oxucularına qiymətli hədiyyə kimi təqdim etdi.

Universitetin əsas Şərq ölkələri istiqamətində çalışan müəllim və tələbələrini topladığı konfransda həm məzmun, həm də tərtibat baxımından nəfis kitabın təqdimatını yadda qalan hadisə kimi dəyərləndirdi.

Eva Maria Aux, tarixçi alim: "Mənim fikrimcə, bu, təkcə xoş bir gün kimi deyil, həm də vacib bir hadisə kimi yadda qalacaq. Alman-Azərbaycan mədəniyyətlərarası əlaqələrin möhkəmlənməsinin növbəti nümunəsini Mirzə Şəfi Vazehin yenicən və belə gözəl şəkildə alman dilində dərc olunması məni çox sevindirdi. Maraqlıdır ki, Almaniyada Vazehin şeirlərini çox adam seve-seve oxuyur, amma müəllifi kifayət qədər tanı-

mırlar. Mirzə Şəfi Vazeh və Bodenstedtin yaradıcılıq əlaqələrindən və bunun hər iki xalqı verdiyi gözəl töhfələrdən də kifayət qədər məlumatlıyıq. Düşünürəm ki, bu kitab və onun universitetdə təqdimatı bu boşluğu doldurmaqda yardımçı olacaqdır".

Şübhəsiz ki, söhbət Mirzə Şəfi Vazehin kitabından, onun şeirlərindən gedirsə, deməli, təqdimat həm də ədəbi-bədii müstəvidə də olmalı idi. Təşkilatçılar da bunu gözəl bildirdilər və həmin hissəni "Q Gallery Berlin" incəsənət mərkəzində qonaqlara təqdim etdilər. "Xalq Əmanəti" layihəsinin rəhbəri Rəfiq Həsəmov kitabın böyük bir kollektivin 5 ildən artıq müddətdə çəkdiyi zəhmətini bəhrəsi olaraq ərsəyə gəlməsi barədə məlumat verdi. O, ədibin 225 illiyinə təsadüf edən kitabın layihə çərçivəsində artıq 18-ci nəşr olduğunu dedi və öncəki işlərin nümayiş etdirildiyi stendi qonaqlara təqdim etdi. Mirzə Şəfi Vazeh yaradıcılığından bəhs edən natiqlərin qı-

xışlarından sonra isə növbə poeziya və musiqinin idi. Rəfiq Həsəmov və alman aktrisa Kristiana Foqt şairin əsərlərini Azərbaycan və alman dillərində səsləndirdilər. Vazeh poeziyasını özündə əks etdirən musiqi parçaları da qonaqların çox xoşuna gəldi.

Kristiana Foqt, aktrisa: "Maraqlıdır ki, Vazehin şeirləri mənə Höteni xatırladı. Ona görə də sirlə Şərq ədəbi-nəsrini ilk dəfədən həvəslə və asanlıqla səsləndirdim. Düzdü, dil, üslub, ritm baxımından mənə bu qədər yaxın olacağını düşünməzdim. Şeirlər ruhumu bütünlüklə vədə gətirdi. Ehtiraf edirəm ki, bu, mənim üçün gözəllənmiş oldu".

Çox gözəl ab-havadə keçən gecənin yekununda isə yeni nəşrin alman, Azərbaycan və rus dillərində olan nüsxələri, eyni zamanda "Xalq Bank"ın "Xalq Əmanəti" layihəsinin digər kitabları hədiyyə olaraq qonaqlara təqdim edildi.

"Azərbaycan"

Minnətdarlıq

Hörmətli redaksiya! 2011-ci ilin yanvar ayında Bakıda oğlum Vasif Quliyevin ailəsi ilə birlikdə kirayədə yaşadığı mənzildə qaz sızması nəticəsində güclü yanğınlə müşahidə olunan partlayış baş vermişdi. Hadisə zamanı mənzildə olan oğlum Vasif Quliyev, gəlinim Ayunurə Quliyeva, qızım Güllər Quliyeva və iki azyaşlı nəvəm Miramin və Əli ağır yanıq xəsarətləri ilə 5 nömrəli şəhər kliniki xəstəxanasının yanq şöbəsinə çatdırılmışdılar.

Həkimlərin səylərinə baxmayaraq, 27 yaşında olan oğlum və gəlinim xəstəxanada dünyalardan dəyişdilər. Qızım və nəvələrim isə uzunmüddətli müalicədən sonra ölümdən döndülər. Bu dəhşətli partlayışdan ağır yanıq xəsarətləri alan və dərin psixoloji sarsıntı keçirən nəvələrimin bu gün də ciddi müalicəyə ehtiyacları var. Onların tam müalicəsi isə ailəmizin imkanı xaricindədir. Belə ki, yoldaşım kənd məktəbində müəllim işləyir, özüm isə evdar qadınam. Buna görə də ölkəmizdə imkansız ailələrin

son ümid yeri sayılan Heydər Əliyev Fonduna müraciət etməyi qərara aldım. Bu da səbəbsiz deyildi. Nəvə Əli Miraminin, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentini Mehriban xanım Əliyevə yüksək humanizmə dəyərlərini daşıyıcısı və böyük mərhəmət sahibi kimi ona ünvanlanan heç bir müraciəti diqqətdən kənarə saxlamırlar.

Sağ olsun Mehriban xanım, müraciətimizə həssaslıqla yanaşdı. Nəvə Əli Quliyevin müayinə və müalicəsinin təşkilinə də bağlı respublikə Səhiyyə Nazirliyinə müraciət etdim.

Bu da hamımız kimi, 6-cı sinif şagirdi olan Əlidə ciddi narahatlıq yaradır. Müalicənin növbəti mərhələsində daha bir uğurlu əməliyyatla bu xoşagəlməz mənzərənin də aradan qaldırılmasına ümid edirik.

Hörmətli redaksiya! Xahiş edirəm ki, qayğıkeçirliyi və mərhəmətinin ailəmizdən əsirgəməyən Heydər Əliyev Fonduna, xüsusən də fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya, həmçinin Əliyev adına Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Plastik və Rekonstruktiv Cərrahiyyə Klinikasına müraciət etməyimizə bağlı məktub aldığ. Klinikada nəvəm diqqətlə müayinədən keçirildikdən sonra uşağın üzərində cərrahiyyə əməliyyatının aparılması qərara alındı. Həkim-cərrah Ayaz Mustafayev nəvəmin sol bəliyi, əli və barmaların plastik cərrahiyyə əməliyyatı həyata keçirdi. Uğurlu cərrahiyyə əməliyyatının nəticəsidir ki, bu gün beləcə Əli barmalarını işlədə bilir. Artıq yanmış damarlar, vəterlər və birləşdirici toxumaların da fəaliyyəti bərpa olunub.

Bununla belə, qaz partlayışının nəticəsində Əlinin üz, alın və gicgah nahiyəsində dərin yanıq izləri qalmışdır.

Camila QULIYEVA, Lenkeran rayonu Beliton kəndinin sakinisi

Ermənistan silahlı qüvvələri atəşkəs rejimini 24 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 24 dəfə pozub.

Ermənistanda ölüm halları doğulma sayını üstələyir

Əvvəli 1-ci səh.

Statistika komitəsinin məlumatına görə, Ermənistanın daimi əhəlinin sayı 2019-cu ilin yanvar ayının 1-nə 2 milyon 965 min nəfər təşkil edir. Ötən ilin müqayisədə bu göstərici 7600 nəfər azalıb. Hətta Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan özü də bu ölkədə demografik vəziyyətin pisləşməsinə narahatlıq keçirdiyini və əhəlinin sayının artırılması üçün addımlar atılmasını vacibliyini çıxışlarında vurğulayıb.

Hazırda Ermənistan demografik böhran səviyyəsinə çatıb və ölüm hallarının sayının doğulma sayını üstələyəcəyi mərhələyə yaxınlaşır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Əhəli Fondunun Ermənistandakı icraçı nümayəndəsi Tsovinar Harutyunyan mətbuata verdiyi açıqlamasında bildirdi ki, bu il tarixdə ilk dəfə Lori vilayətində ölüm hallarının sayı doğum hallarından sayından 90 vahid çox olub. Heç bir tədbir görülməyə, 5 ildən sonra, BMT-nin proqnozlarına əsasən, ölüm hallarının sayı bütün ölkə üzrə doğulma sayını üstələyəcək.

Qeyd olunur ki, 1990-cı illərin nəslilə 1980-ci illərdə anadan olanlara nisbətən 40 faiz azdır. Bu isə nikahın sayında və hazırda doğuş sayında da əksini tapmaya bilməz. Bildirilir ki, şagirdi ölkəni təhdid edən depopulyasiyanın başqa səbəbi odur ki, gənc kişilər evlənmək və ailəyə görə məsuliyyəti öz üzərlərinə götürmək istəməyirlər. Ermənistanın Əmək və Sosial Məsələlər Nazirliyinin demografiya şöbəsinin rəisi Artak Markosyan hesab edir ki, miqrasiya da Ermənistanı çox acınacaqlı vəziyyətə salıb: "1992-2002-ci illərdə bizdə doğuş hallarının azalması göstəricisi 60 faiz təşkil edib. Bu, postsəvət ölkələrində ən yüksək göstərici idi. 10 il ərzində doğumların sayı 70 mindən 32 minə qədər azalmışdı. Demografik strategiyanın yoxluğu 27 il ərzində vəziyyəti ağırlaşdırdı".

Miqrasiyanın geniş vüsət almasına təsir göstərən və ən əsas amillərdən biri kimi dəyərləndirilən işsizlik problemi də dərinləşməkdə davam edir. Rəsmi məlumatlara görə, Ermənistanda işsizlik faizi aşağı göstərilisə də, müstəqil ekspertlər, bəynəlxalq qurumlar bunun da realda çox uzaq olduğunu bəyan edirlər. Qeyd edilir ki, işsizlik müavinətləri çox aşağı olduğundan ekşer işsizlər qeydiyyatdan keçmirlər. Hesab olunur ki, Ermənistanda qalan əməkqabiliyyətli insanların yəni qədərli işsizdir. Sözgedən kontekstdə erməni mediəsi belə bir maraqlı məqamda da diqqət çəkir ki, iqtisadi cəhətdən fəal olan əhəlinin bir qismi çoxdan ölkəni tərk etsə də, dövlət onları hələ qeydiyyatda saxlamaqda davam edir.

Tsovinar Harutyunyan onu da vurğulayıb ki, Ermənistanda problem onda deyil ki, insanlar üçüncü və ya dördüncü uşağın anadan olması barədə düşünmürlər, problem onların ailə qurmaq istəməməsidir. Gənclər arasında işsizlik səviyyəsi yüksəkdir və az adam nikah bağlamağa qərar verir: "Tədqiqatlar göstərir ki, bir çoxları üç uşağın olmasını istəyir, lakin bir, yaxud iki uşaqları var. Dövlətdən olan gözləntilər arasında adətən mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması, yetəri əməkhaqqı ilə iş yerlərinin sayının artması göstərilir, üçüncü yeri isə ailə ilə karyeranın bir yerdə uyğunlaşdırılması tutur".

Tədqiqatlar göstərir ki, Ermənistan formal xarakterli müstəqilliyini əldə etdikdən sonra keçən 28 ildə ölkədən ən azı 1,5 milyondan artıq vətəndaş xaricə köçüb. Elə bu səbəbdən də sosial-iqtisadi çətinliklər mənğənsində boğulan Ermənistanda demografiya məsələsi ölkənin bir nömrəli probleminə çevilib. Yerli və bəynəlxalq təşkilatlar da hesab edirlər ki, proseslərin real gedişində sözgedən ölkədə insan resursunun sürətlə tükəndiyini meydana çıxarırlar. Ermənistan hökuməti bütün bu narahatlıqları rədd etsə də, cəmiyyət və ayrı-ayrı qurumlar mövcud durumdakı ciddi təşviş keçirlirlər.

Elçin ÇƏFƏROV, "Azərbaycan"

Seulda OANA-ya üzv agentliklərin rəhbərləri və nümayəndələri üçün rəsmi qəbul təşkil olunub

Noyabrın 7-də Koreya Respublikasının paytaxtı Seulda Asiya və Sakit Okean Ölkələri Xəbər Agentlikləri Təşkilatının (OANA) XVII Baş Assambleyası öz işinə başlayacaq.

Bununla əlaqədar noyabrın 6-da OANA-ya üzv agentliklərin rəhbərləri və nümayəndələrinin şərafına Seul şəhərinin meri Park Von Sunun iştirakı ilə rəsmi qəbul təşkil edilib.

Yonhap agentliyinin prezidenti Ço San Bo Baş Assambleyanın keçirilməsi ilə bağlı görülən işlər barədə məlumat verib. O, üzv agentliklərin təşkilatın işində yaxından iştirak etdiyini bildirərək AZƏRTAC-ın OANA-ya sədrliyi dövrünün bir sıra yenilikləri yadda qaldığını vurğulayıb.

Sosial şəbəkələrin və onlayn medianın sürətlə inkişaf etdiyi bir vaxtda informasiya agentliklərinin rolunun daha da artdığını deyən Seul şəhərinin meri Park Von Su OANA-nın jurnalistikasının əsasını təşkil edən dəyərli ənənələri qoru-

yub saxlamasından məmnunluğunu ifadə edib. Yeni texnologiyaların jurnalistikanın inkişafına təsir etdiyini deyən mer bunun mətbuat üçün həm çağırışlar yaratdığını, həm də yeni imkanlar açdığını söyləyib.

Baş Assambleyanın gündəliyi barədə məlumat verən OANA-nın prezidenti, AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri Aslan Aslanov iclaslarda medianın inkişafı meyllerinin müzakirə olunaçağını, OANA-nın bir sıra təşkilatı məsələləri həll edəcəyini deyib. "iki gün davam edəcək Baş Assambleyada biz üzv agentliklərin əməkdaşlıq perspektivləri, təşkilatın təkmilləşdirilməsi yolları barədə müzakirələr

aparacaq, OANA Mükəmməl Mükafatını qaliblərə təqdim edəcəyik. Əminəm ki, bu, Baş Assambleya da təşkilatımızın tarixində bir sıra həlledici qərarlar və yanaşmalarla yadda qalacaq" deyərək A.Aslanov bildirdi.

OANA-nın XVII Baş Assambleyası noyabrın 7-8-də Yonhap agentliyinin təşkilatçılığı ilə keçiriləcək. Assambleyada təşkilatın yeni sədri və İcraiyyə Komitəsinin üzvləri seçiləcək. AZƏRTAC 2016-cı ildən 35 ölkədən 44 agentliyi birləşdirən bu media qurumuna rəhbərlik edir. OANA-nın XVI Baş Assambleyası 2016-cı il noyabrın 18-də Bakıda keçirilib.

Vətəndaşların qəbulu keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin insanlara layiqli xidmət göstərilməsi, vətəndaşların müraciətlərinə qayğı və həssaslıqla yanaşılması ilə bağlı tapşırıqları Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən daim diqqətdə saxlanılır, vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq nazirliyin rəhbərliyinin bölgələrdə mütəmadi səyyar qəbulu keçirilib.

Ədliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, noyabrın 6-da Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov Astaraya rayonunda Astara, Lənkərana və Lerik rayonlarında yaşayan və digər bölgələrdən olan vətəndaşları qəbul edib.

Qəbul zamanı vətəndaşların ədliyyə fəaliyyəti ilə bağlı müraciətlərinə baxılıb və hər biri diqqətlə dinlənib. Müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin bir qismi elə yerində həllini tapıb. Digər müraciətlər üzrə nazirliyin qəbulda iştirak edən ədliyyə mülki işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi Dövlət Yangından Mühafizə Xidmətinin Göyçay rayon Dövlət Yangından Mühafizə Hissəsinin 3 girişli yangınsöndürmə depo binasının, Füzuli rayon Dövlət Yangından Mühafizə Hissəsinin 3 girişli yangınsöndürmə depo binasının, Suraxanı rayon Hövsan qəsəbəsində yerləşən İdman-Sağlamlıq Klubunun nəzarət-buraxılış məntəqəsinin tikinti işlərinin yerinə yetirilməsinin satın alınması məqsədilə təkliflər sorğusu elan edir

Təkliflər sorğusu 3 LOT üzrə keçirilir.
LOT-1. Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yangından Mühafizə Xidmətinin Göyçay rayon Dövlət Yangından Mühafizə Hissəsinin 3 girişli yangınsöndürmə depo binasının tikintisi;
LOT -2. Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yangından Mühafizə Xidmətinin Füzuli rayon Dövlət Yangından Mühafizə Hissəsinin 3 girişli yangınsöndürmə depo binasının tikintisi;
LOT-3. Suraxanı rayon Hövsan qəsəbəsində yerləşən İdman-Sağlamlıq Klubunun nəzarət-buraxılış məntəqəsinin tikintisi.
 Təkliflər sorğusunda iştirak etmək istəyənlər 800 (səkkiz yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıdakı hesaba köçürdükdən sonra 18 noyabr 2019-cu il saat 16:00-a qədər AZ1073, Bakı şəhəri, M.Müşfiq küçəsi, 501-ci məhəllə (Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar

Nazirliyi) ünvanına (əlaqələndirici şəxs: Elnar İmanov, telefon: 012 512-01-20) müraciət edə bilərlər.
 İddiaçıların təkliflər zərfi 19 noyabr 2019-cu il saat 10:00-da yuxarıda göstərilən ünvanada açılacaq.
Fövqəladə Hallar Nazirliyi
Hesab: AZ88CTRE00000000000000002658471
VÖEN: 1300959901
Büdcə saviyyə kodu - 7
Büdcə təsnifatı kodu - 142340
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kodu: 210005
VÖEN: 1401555071
Müxbir hesab: AZ41NABZ01360100000000003944
SWIFT CTREAZ22
 İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Qəbələ rayonunda Uşaq Bərpa Mərkəzinin tikintisi və avadanlıqlarla təchizatı işlərinin satın alınması üzrə keçirilən təkliflər sorğusuna dəvət edir

Maraqlanan təşkilatlar (012) 596 44 09 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər.
 Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə, texniki imkanlara və təcrübəyə malik olmalıdırlar.

İştirak haqqı: 1000,0 (bir min) manat

Satınalınan təşkilat: Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
VÖEN: 1700093011
Bank: Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi
KOD: 210005
M/H: AZ41NABZ01360100000000003944
VÖEN: 1401555071
SWIFT CTREAZ22
H/H: AZ80CTRE00000000000002138501

Büdcə gəlirlərinin təsnifat kodu - 142340
Büdcə saviyyəsinin kodu - 7
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əslə və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan sənədlər Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 14 noyabr 2019-cu il saat 14:00-adək qəbul olunur.

İddiaçıların təklifləri 14 noyabr 2019-cu il saat 15.00-da Bakı şəhəri, Salatin Əsgərova küçəsi, 85 ünvanında açılacaqdır.

Tender komissiyası

Lənkəranda bir gündə 2000 ağac əkiləcək

Klassik Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi, mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın bir gündə 650 min ağac ekilməsi təşəbbüsünə lənkəranlılar da böyük həvəslə qoşulublar.

Lənkəran rayonundan keçən hissəsində müxtəlif növ həmişəyaşıl ağac tinglərinin ekilməsi planlaşdırılıb. Ağacların ekiləcəyi ərazilərdə artıq hamarlama işləri aparılıb, çalalar qazılıb, arxlar çəkilib və sahələr əkinə tam hazırlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hazırda rayonda ağacəkmə kampaniyasına ciddi hazırlıq işləri görülür. Kampaniya çərçivəsində rayon ərazisində bir gündə 2 min ağac tinginin ekilməsi nəzərdə tutulub.

Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısının birinci müavini Möhübbət Babayev AZƏRTAC-a müsahibəsində bildirdi ki, bu nəcib təşəbbüslə əlaqədar rayonda qərarqah yaradılıb, tədbirlər planı təsdiq edilib və ağac ekiləcək yerlər müəyyənləşdirilib.

Lənkəran şəhərinin Heydər Əliyev prospektində Xəzər dənizi sahilı boyunca və Bakı-Astara magistral yolunun

M.Babayev dünyada ekoloji tarazlığın pozulduğu bir vaxtda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın bu təşəbbüsünün filsof-şair Nəsiminin irsinin geniş təbliği ilə

yanaşı, həm də ekoloji mühitin daha da sağlamlaşdırılması baxımından böyük əhəmiyyətə malik olduğunu vurğulayıb: "Bakı-Astara magistral yolunun hər iki tərəfində yaşillıq zolağı salınacaq. Bununla həm yol kənarı gözəlləşəcək, həm də ətraf mühitin sağlamlaşmasına öz töhfəmizi verəcəyik. Xəzər dənizi sahilı boyunca ekəcəyimiz ağaclar isə təkcə lənkəranlıların deyil, rayona gələn turistlərin də istirahət məkanına çevriləcək".

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu (ARDNF) aşağıdakı LOTlar üzrə açığatender üsulu ilə elektron satınalma (eTender) keçirir

- LOT 1.** Təhlükəsizlik divarının (Palo Alto Networks NGWF) lisenziyasının və texniki dəstək xidmətinin 1 il müddətinə uzadılmasının satın alınması;
- LOT 2.** Çap və nüsxələmə avadanlıqlarının kartric, toner və digər ehtiyat hissələrinin satın alınması;
- LOT 3:** Xarici poçt göndərişləri xidmətinin satın alınması;
- LOT 4:** 2018-ci il əhatə edən Hasılat Sənayesində Şəffaflıq (HSS) üzrə icmal hesabatın peşəkar dizaynda hazırlanması və çap edilməsi xidmətinin satın alınması;
- LOT 5:** Əməkdaşlar üçün könüllü tibbi sığortada xidmətlərinin satın alınması.

İddiaçılara təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az> Dövlət satınalmalarının vahid internet portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və eTender haqqında ətraflı məlumatı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün iddiaçılar lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. eTenderdə iştirak etmək istəyən iddiaçılar müəyyən edilmiş məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra tələb olunan sənədləri və tender təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu
Ünvan: AZ1029, Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Heydər Əliyev prospekti, 165
VÖEN: 9900041961
H/h: AZ84NABZ01360400000000001944
Bank: Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
Kod: 501004
VÖEN: 9900071001
M/h: AZ74NABZ01451700000000001944
SWIFT BIK: NABZAZ2C

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tələb olunan sənədlərin (tender təklifi və təklifin təminatı istisna olmaqla), tender təkliflərinin (təklifin təminatı ilə birlikdə) təqdim edilmə və təkliflərin açılma tarixlərinə dair məlumatları Portal vasitəsilə əldə edə bilərlər.
 Qeyd: eTenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycan Investisiya Şirkəti" ASC tərəfindən Hacıqabul və Sabirabad sənaye məhəllələrinin açılış tədbirlərinin təşkilatı ilə bağlı təşkilatı işlərin satın alınması ilə əlaqədar keçirilmiş kotirovka sorğusu proseduru beşə çatmışdır. Tender komissiyasının 07.10.2019-cu il tarixli qərarına əsasən fərdi sahibkar İsmayıl Arif oğlu Zeynalzadə kotirovka sorğusunun prosedurunun qalibi seçilmişdir.
 Qalib şəxslə 04.11.2019-cu il tarixli müqavilə bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzi (VÖEN:1000341661) tərəfindən "Dəri və ya pıçırdıcı vasitələrin" satın alınması üzrə keçirilmiş təkliflər sorğusunun qalibi "MEQA-115" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti olmuşdur. Qalib təşkilatla müvafiq müqavilə bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün Bakı şəhəri və ətrafından iki və üç otaqlı və Gəncə şəhərindən biri, iki və üç otaqlı olmaqla ümumilikdə 115 mənzilin təkliflər sorğusu üsulu ilə satın alınması haqqında keçirmək niyyətindədir.
 Maraqlanan təşkilatlar (012) 596 44 09 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər.
 Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 18 noyabr 2019-cu il saat 17:00-adək qəbul olunur.
 İddiaçıların təklifləri 19 noyabr 2019-cu il saat 11.00-da Bakı şəhəri, Salatin Əsgərova küçəsi, 85 ünvanında açılacaqdır.

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin rəhbərliyi, Parlament aparatının və İşlər idarəsinin kollektivləri Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin üzvləri və əməkdaşları komitənin sədri Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclis Aparatının Komitə və komissiyalar ilə iş şöbəsinin müdiri Şahin Mansurov və şöbənin əməkdaşları Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli, komitənin üzvləri və əməkdaşları Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri, professor Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin deputatı Xanlar Fətəyev və Tələtüm Quliyev Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlıya anası

SƏRİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin kollektivi Ali Məhkəmənin əməkdaşı Vələd Əhmədova anası

GÜLCAHAN ƏHMƏDOVANIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

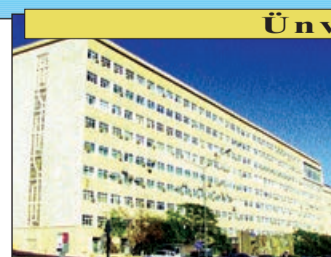
Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin rəhbərliyi və kollektivi Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin hakimi Ədil Məmmədova əzizi

ASƏF ƏLİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
 AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmmədli prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
 secretary@azerbaijan-news.az
 az.reklam@mail.ru
 azerbaijan-news@mail.ru
 www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
 Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
 538-97-96,
 Məsul katib - 539-44-23,
 Məsul katib müavini - 539-44-91,
 Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
 Kompüter mərkəzi - 539-84-41, 539-21-00,
 İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
 İnsanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
 İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
 Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
 Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
 Mühəsiblik - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılb sahifələnmə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sünlənilənlərlə barabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8526
 Sifariş 3724
 Qiyməti 40 qəpik